

CYNIGION CYLLIDEB DDRAFFT 2024/25

**Gyda'n gilydd, ar gyfer ein dyfodol
Together, for our future**

**monmouthshire
sir fynwy**

Rhagair

Cyng. Mary Ann Brocklesby

(Arweinydd – Cyngor Sir Fynwy)

Cyng. Ben Callard

(Aelod Cabinet ar gyfer Adnoddau)

Mae Cyngor Sir Fynwy wedi cyhoeddi ei gyllideb ddrafft ar gyfer 2024/25. Mae'n arbennig o heriol i bob Cyngor oherwydd bod costau a'r galw am wasanaethau yn cynyddu y tu hwnt i'r cynnydd bach mewn cyllid.

Y flwyddyn nesaf, rydym yn bwriadu cynyddu ein cyllid i ychydig o dan £200 miliwn. Mae'r swm yma'n cynnwys y dreth gyngor, sy'n cyfateb i 37% o'r pot, ac yna arian gan Lywodraeth Cymru, sy'n cyfateb i'r 63% arall.

Mae gosod cyllideb yn golygu gwneud dewisiadau ynghylch sut y caiff yr arian ei wario. Eleni, mae ein dewisiadau yn anodd: ni fydd ein cyllid yn cynnwys yr holl wasanaethau a ddarparwn yn eu ffurf bresennol. Ein dewis absoliwt ar gyfer y cynigion yr ydym yn eu cyflwyno i chi yw diogelu a chynnal, am nawr ac i'r dyfodol, y gwasanaethau y gwyddom eu bod yn bwysig i bob un ohonoch yma yn Sir Fynwy. Byddwn yn gwneud hynny heb beryglu sefydlogrwydd ariannol ein Cyngor. Gwyddom eich bod yn disgwyl i ni fod yn **deg**, i seilio ein dewisiadau ar ddiogelu'r **rhai mwyaf agored i niwed** a'n **hamgylchedd** cynyddol fregus tra'n sicrhau'r **gwerth gorau am arian** bob amser.

Gyda'r hyn yr ydym yn ei gynnig, ni fydd y rhan fwyaf ohonoch yn sylwi ar unrhyw newid i wasanaethau'r Cyngor yr ydych yn eu derbyn. Bydd y gwasanaeth casglu biniau yn aros yr un fath. Bydd canolfannau hamdden, canolfannau ailgylchu, llyfrgelloedd a'r hybiau i gyd ar agor. Rydym yn cynnig cynyddu ein cyllid ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol o 5.8% a 2.5% ar gyfer ysgolion. Fodd bynnag, mae'n drist i ddweud na fydd hyd yn oed y cynnydd yma yn ddigon i dalu am y cynnydd yn y galw a'r costau chwyddiant yn llawn. Felly, er mwyn ariannu'r gwasanaethau hyn, rydym yn bwriadu newid y ffordd y mae rhai pethau'n gweithredu. Ac rydym hefyd yn bwriadu cynyddu'r dreth gyngor 7.5% ar gyfartaledd i ymdopi â'r pwysau sylweddol ar eich gwasanaethau.

Hoffem gynnig sicrwydd i chi y byddwn yn parhau i ariannu'r cynllun gostyngiadau yn y dreth gyngor yn llawn i gefnogi'r rhai sydd angen yr help mwyaf i dalu'r dreth gyngor.

Byddwn yn parhau i fuddsoddi yn ein cymunedau. Fel enghreifftiau, mae ysgol newydd yn cael ei hadeiladu yn y Fenni, gan ategu'r ysgolion newydd yng Nghil-y-coed a Threfynwy. Bydd gwelliannau mewn teithio llesol yn dal i gynnwys y bont newydd dros yr afonydd yn y Fenni a Threfynwy a llwybr beicio newydd yn cysylltu cymunedau yng Nghil-y-coed.

Byddwn yn parhau i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau ac amddiffyn y rhai mwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas.

Mae hyn yn golygu y bydd ein cymorth ar gyfer darpariaeth anghenion dysgu ychwanegol yn cynyddu, fel y bydd y canolfannau adnoddau arbenigol ar gyfer plant a phobl ifanc ag anableddau, gan eu helpu i aros yn eu hysgolion lleol. Yn anad dim, byddwn yn gweithio gyda phartneriaid ac yn cefnogi ein cymunedau, gan ddarparu cyngor a chymorth ymarferol i'r rhai sy'n cael eu taro waethaf gan yr argyfwng Costau Byw; megis oergelloedd cymunedol, cymorth iechyd meddwl, cyngor ar dai a lles.

Wrth gyflwyno'r cynigion hyn, gallwch weld ein bod wedi gorfod rhannu penderfyniadau anodd iawn. Nawr rydym am glywed gennych chi. A ydych chi'n meddwl ein bod ni'n gwneud y dewisiadau cywir?

A oes yna bethau y gallwn eu gwneud gyda chi a fydd yn amddiffyn ein gwasanaethau, pobl a'r amgylchedd yn well?

Gwyddom, mewn cyfnod anodd, fod pobl Sir Fynwy yn dod at ei gilydd, gan gefnogi ei gilydd a'u cymunedau.

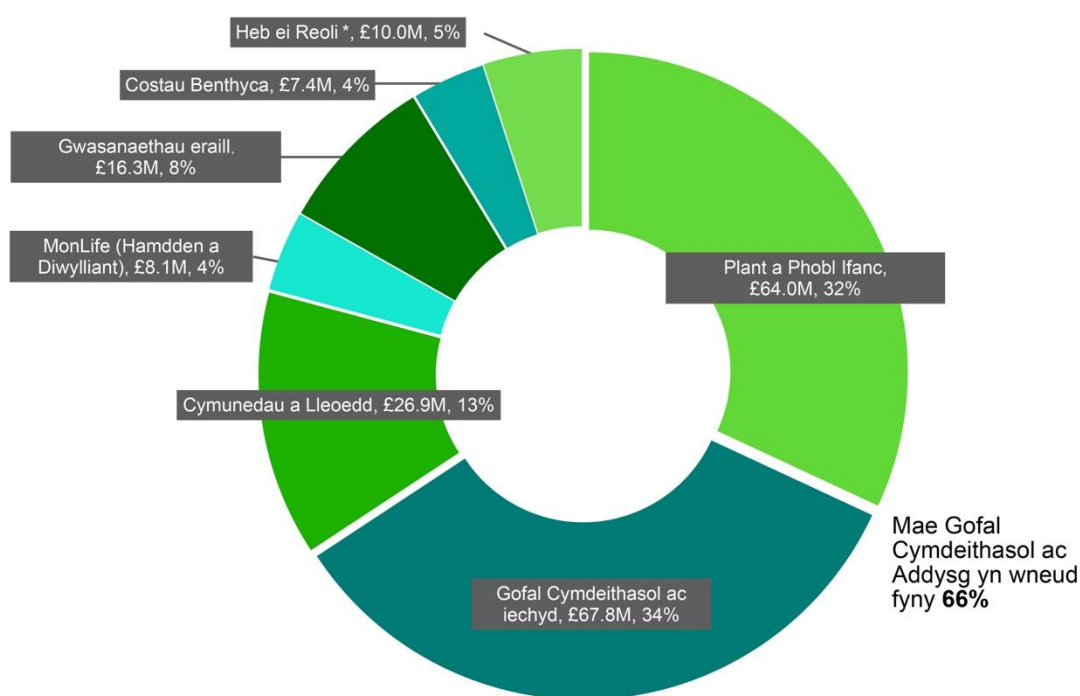

Gyda'n gilydd, ar gyfer ein dyfodol
Together, for our future

Her Cyllideb y Cyngor

Mae'r Cyngor yn cynnig cyllideb net gyffredinol o £198m ar gyfer 2024/25 y bydd yn ei defnyddio i ariannu gwasanaethau lleol. Mae'r modd y dyrennir y gyllideb arfaethedig ar draws gwasanaethau wedi'i nodi isod:

Sut bydd y Cyngor yn gwario £198m i ddarparu gwasanaethau i drigolion

*Ardollau a delir i sefydliadau eraill megis y Gwasanaeth Tân, Parciau Cenedlaethol, a Byrddau Draenio.

Wrth osod y gyllideb ar gyfer 2024/25, mae'r Cyngor yn gorfod delio ag un o'r heriau cyllidebol anoddaf y mae wedi'i hwynebu. Rydym yn amcangyfrif bod y gost o ddarparu'r un gwasanaethau y flwyddyn nesaf wedi cynyddu tua £21.9m.

Galw am Wasanaethau a Chwyddiant: Mae'r Cyngor yn wynebu pwysau costau o ganlyniad i alw cynyddol am wasanaethau'r Cyngor ochr yn ochr â chost uwch darpariaeth mewn amgylchedd chwyddiant uchel. Mae'r rhain yn canolbwyntio'n bennaf ar feysydd gwasanaeth gofal cymdeithasol, trafnidiaeth, gwastraff, digartrefedd ac anghenion dysgu ychwanegol plant. Amlinellir y pwysau cost hyn yn fanylach yn **Adran 2** y ddogfen hon.

Chwyddiant cyflog: Mae dyfarniadau cyflog uwch yn cael eu cytuno'n genedlaethol, gan adlewyrchu'r gyfradd chwyddiant, ond mae hyn hefyd yn rhoi pwysau ar ein cyllideb ar gyfer 2024/25.

Sut yr ydym yn bwriadu cau'r bwlch yn y gyllideb

Er bod Sir Fynwy i fod i dderbyn cynnydd o 2.3% mewn cefnogaeth gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y flwyddyn nesaf, tua £2.6m, mae angen ystyried hyn yn erbyn y £21.9m o gostau ychwanegol y mae'r Cyngor yn eu hwynebu nawr.

Mae'r Cyngor wedi cynnal adolygiad o'i gostau benthyca a bydd yn cyflwyno argymhelliad i ailbroffilio'r swm y mae'n ei neilltuo i dalu ad-daliadau dyled yn y dyfodol a fydd yn arwain at gostau is ar gyfer y flwyddyn gyfredol a 2024/25 o £1.8m.

Rhagwelir y bydd costau ynni yn gostwng £1.6m o gymharu â'r flwyddyn ariannol gyfredol. Mae gwaith yn parhau i leihau defnydd a gweithio tuag at amcan y Cabinet o leihau allyriadau carbon a chyfrannu'n gadarnhaol at fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd a natur.

Cynigir y bydd incwm ychwanegol o £0.8m ar gyfer 2024/25 yn cael ei gynhyrchu drwy gynydd mewn ffioedd a thaliadau dewisol am wasanaethau. Dim ond trwy gyfuniad o effeithlonrwydd gwasanaethau, cwtogi ar wasanaethau a thrwy gynyddu'r dreth gyngor y gellir talu'r swm sy'n weddill o £13.8m.

Nid yw'n hawdd sicrhau'r cydbwysedd cywir rhwng cynnydd yn y dreth gyngor a lleihau gwasanaethau sy'n cefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed yn ein cymuned ac mae'n golygu gwneud penderfyniadau anodd. Mae'r gyllideb ddrafft yn cynnig cynnydd o 7.5% yn y dreth gyngor, gan gyflwyno incwm ychwanegol o £5.4m. Mae hyn yn cyfateb i gynydd o £2.26 yr wythnos ar gyfer eiddo Band D.

Rhagwelir y bydd 64% o aelwydydd yn talu hyn yn llawn, gyda'r 36% sy'n weddill yn elwa o lefel o eithriad. Bydd lefel derfynol y Dreth Gyngor yn cael ei gadarnhau ar ôl y broses ymgynghori fel rhan o gynigion terfynol y gyllideb.

Bydd y diffyg sy'n weddill o £8.5m yn cael ei dalu gan gynigion arbedion gwasanaeth, a nodir yn **Adran 1** y ddogfen hon.

Adran 1: Cynigion Arbed Cyllideb Gwasanaeth - Tabl Cynnwys

Plant a Phobl Ifanc (tudalennau 8-10)	
Cynnig	Rhif Tud.
Effeithlonrwydd cyllideb ysgolion ar ôl cynyddu'r gyllideb ar gyfer ariannu pwysau rhagamcanol o ran cyflogau	8
Cefnogaeth PPhl - Rhyddhau arian wrth gefn o baneli solar ar ysgolion	8
Cefnogaeth PPhl - Rhewi swydd wag yn y tîm mynediad myfyrwyr	8
Arbedion net mewn lleoliadau Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY).	9
ADY a Safonau - Parhau i gadw swydd wag ar agor yn nhîm MoSTS (Gwasanaeth Addysgu Arbenigol Sir Fynwy)	9
ADY a Safonau - gostyngiad o 10% yn y cyfraniad i'r GCA	9
Cerdd Gwent - Lleihau cymhorthdal gyda'r gronfa caledi yn cael ei chynnal	10
Costau Clwb Brecwast	10

Gofal Cymdeithasol ac Iechyd (tudalennau 11-13)	
Cynnig	Rhif Tud.
Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion - Adolygiad o Lefelau Staffio'r Gyfarwyddiaeth	11
Gwasanaethau Plant - Lleoliad a Newid Practis	11
Gwasanaethau Oedolion - Agenda Newid Practis	12
Gwasanaethau Oedolion - Cwtogi ar drefniadau partneriaeth oedolion ar gyfer modelau darparu gwasanaeth Gwent	12
Gwasanaethau Oedolion - Arbedion o'r gwasanaeth i fforddio disodli Severn View	13
Adolygu'r cap ar dâl wythnosol ar gyfer gofal dibreswyl o £100 i £120	13
Gwasanaethau Oedolion - Adolygu a chynyddu rhestr ffioedd a thaliadau'r gyfarwyddiaeth	13
Gwarchod y Cyhoedd - Arbedion o'r swydd Swyddog Iechyd yr Amgylchedd sy'n wag	13

Cymunedau a Lleoedd (tudalennau 14-19)	
Cynnig	Rhif Tud.
Arbedion o bartneriaeth ailgylchu Silbuster	14
Ffioedd a Thaliadau - Cynnydd o 10% mewn costau casglu gwastraff o'r ardd	14
Gwastraff a gwasanaethau stryd - Ailstrwythuro i leihau costau staff a pheidio â llenwi swydd wag	15
Rhoi'r gorau i ddarparu bagiau gwastraff bwyd am ddim	15
Ailstrwythuro Tîm Deddf Diogelu'r Amgylchedd	15
Cael gwared ar gar y Cyngor	15
Adolygu'r ddarpariaeth o gontractau cludiant cerbydau bach o'r cartref i'r ysgol	16
Cludiant o'r Cartref i'r Ysgol - Cynyddu cost seddi cludiant rhatach o £440 i £484 (cynnydd o 10%)	16
Cynyddu cyfleoedd cynhyrchu ynni adnewyddadwy ar draws ein hystâd i leihau'r galw ar gyflenwadau'r grid	16
Cynllunio incwm	17
Cais i Lywodraeth Cymru gynyddu ffioedd ceisiadau cynllunio statudol 25%	17
Ffioedd a Thaliadau - Cynyddu ffioedd o 10% ar gyfer enwi a rhifo strydoedd, trwyddedau, cau ffyrdd ac archwiliadau	17
Ffioedd a Thaliadau - Cynnydd o 10% mewn taliadau parcio ceir	17
Ffioedd a thaliadau - Cynyddu taliadau cyn ymgeisio dewisol y Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (SAB)	18
Incwm Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (SAB).	19

Ffioedd a Thaliadau - Cynnydd mewn ffioedd gwastraff masnach, gwerthu bagiau a biniau	19
Digartrefedd – Ailgartrefu cyflym	19

MonLife (tudalennau 20-24)	
Cynnig	Rhif Tud.
Ail-alinio gwasanaethau o fewn Neuadd y Dref/y Farchnad yn y Fenni i wella eu potensial a sicrhau darpariaeth gwasanaeth parhaus	20
Amgueddfeydd - Cau amgueddfeydd Y Fenni a Chas-gwent ddiwrnod ychwanegol yr wythnos ac adolygu'r cymorth busnes	20
Atyniadau - Cau Hen Orsaf Tyndyrn un diwrnod yr wythnos	21
Atyniadau - Defnyddio grantiau'r Gronfa Ffyniant Gyffredin i dalu am staff craidd tra'n darparu Treftadaeth Heddiw Yfory a Dyfodol Creadigol	21
Cefn Gwlad a Diwylliant - Creu Incwm Ychwanegol	21
Cefn Gwlad a Diwylliant - Mynediad Cefn Gwlad - Creu Incwm Ychwanegol	21
Cefn Gwlad a Diwylliant - Adolygu cyfraniad ariannol a'r gefnogaeth i Ganolfan Groeso'r Fenni	22
Cefn Gwlad a Diwylliant – Talu am amser swyddogion o gyllid A106	22
Hamdden, Chwaraeon ac Antur Awyr Agored - Symud i fodel gweithredu mwy cynaliadwy, gan greu safle aml-swyddogaeth gyda'r Gwasanaeth Atgyfeirio Disgyblion a Gwasanaethau Cymdeithasol yn ail-ymgysylltu	22
Canolfannau hamdden - Newid amseroedd cau - yn cau yn ystod yr wythnos am 21:30 ac am 16:30 ar y penwythnos	23
Ail-alinio darpariaeth Clwb Ieuencid	23
Ailgynllunio'r Gwasanaeth Marchnata ac Aelodaeth	24
Ailstrwythuro Rheolaeth Lefel Uchel – model rheoli ardal	24
Cynnydd mewn ffioedd a thaliadau nad ydynt wedi'u cynnwys mewn cynigion ar wahân	24

Adnoddau (tudalen 25)	
Cynnig	Rhif Tud.
Buddsoddiadau Masnachol – Gwrthdroi pwysau incwm	25
Incwm - Unedau diwydiannol, mynwentydd, ffermydd sirol	25
Gwasanaethau eiddo – Cydweithredu gyda Heddlu Gwent	25
Gostyngiadau yn y cyfraniadau'r gwasanaeth adnoddau a rennir	25

Uned y Prif Weithredwr (page 26)	
Cynnig	Rhif Tud.
Polisi - Hyfforddiant a Datblygu'r Gweithlu - Ad-drefnu staffio (£65k) Gweithio mewn partneriaeth i ddarparu hyfforddiant ar-lein (£10.5k)	26
Cyflogres ac AD - Rhyddhau cyllidebau wrth gefn ar gyfer gweithredu e-recriwtio	26

Y Gyfraith a Llywodraethiant (tud 27)	
Cynnig	Rhif Tud.
Ymatal Rhag Apwyntio i Swyddi Gwag - Swydd paragyfreithiol	27

Costau ac Ardollau Corfforaethol (tud 27)	
Cynnig	Rhif Tud.
Defnyddio arian yn y gronfa Wcreineg ar gyfer costau cysylltiedig pellach	27

Plant a Phobl Ifanc

Cyllideb 2023/24	Cyllideb 2024/25	% Newid
£62,428,000	£64,018,000	+2.5%
<p>Mae'r Gyfarwyddiaeth yn gyfrifol am ariannu, rheoli ac arwain y 34 o ysgolion yng Nghyngor Sir Fynwy. Mae tua 11,000 o ddisgyblion yn ysgolion Sir Fynwy ac mae'r Gyfarwyddiaeth yn darparu cyllid i'w hysgolion i ddarparu cwricwlwm eang a chytbwys i'w dysgwyr. Mae'r Gyfarwyddiaeth hefyd yn gyfrifol am gefnogi ysgolion i ddarparu cymorth ychwanegol i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol a'r dysgwyr hynny sydd angen cymorth ychwanegol i fynychu'r ysgol. Mae'r gwasanaethau hyn wedi gweld twf sylweddol yn y galw yn y cyfnod ar ôl y pandemig.</p>		

Effeithlonrwydd cyllideb ysgolion ar ôl cynyddu'r gyllideb ar gyfer ariannu pwysau rhagamcanol o ran cyflogau

- Arbediad: £835,000**
- Teitl y Cynnig:** Bydd y cynnig yn golygu y gofynnir i ysgolion wneud arbedion effeithlonrwydd o £835,000 ar ôl codi cyllidebau oherwydd y pwysau cyflog a ragwelir ar gyfer 2024/25.
- Arbediad a Phwysau:** Disgwylir i'r cynnig arbed £835,000, ond bydd yn creu pwysau ar yr ysgolion i amsugno cyfran o'r dyfarniadau cyflog a chwyddiant o'u cyllidebau presennol.
- Effaith ar Staffio:** Gallai'r cynnig arwain at leihad mewn staff mewn ysgolion, gan fod pob dyfarniad cyflog o 1% ar gyfer athrawon a staff nad ydynt yn addysgu yn cyfateb i bwysau o £375k a £141k yn y drefn honno. Bydd yn rhaid i Gyrrff Llywodraethu Ysgolion wneud penderfyniadau lleol a fydd yn pennu'r effaith fesul ysgol.
- Effaith ar y Gwasanaeth:** Gallai'r cynnig gael effaith negyddol ar gyflwyno gwasanaeth. Gall hefyd gynyddu anghydraddoldeb a lleihau'r siawns y bydd plant yn cael y dechrau gorau mewn bywyd oherwydd na fydd cymorth ychwanegol yn cael ei roi mwyach.
- Ariannu Allanol:** Mae'r holl gyfleoedd ariannu sydd ar gael wedi'u harchwilio. Bydd gan ysgolion y gallu i gael mynediad at ffrydiau cyllid grant i gefnogi dysgwyr.
- Aliniad Corfforaethol:** Nid yw'r cynnig yn gofyn am unrhyw newidiadau i bolisi CSF.

Cefnogaeth PPhl - Rhyddhau arian wrth gefn o baneli solar ar ysgolion

- Arbediad: £120,000**
- Teitl a Disgrifiad o'r Cynnig:** Mae'r cynnig yn anelu at ddefnyddio'r ad-daliadau o'r paneli solar a osodwyd ar rai ysgolion i ariannu'r gyllideb addysg prif ffrwd yn lle eu cadw mewn cronfa ganolog.
- Effaith ar y Gyllideb:** Byddai hyn yn creu budd o £120,000 y flwyddyn i faes gwasanaeth Adnoddau PPI, gan ddechrau o 2024/25.
- Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau:** Ni fyddai'r cynnig yn effeithio ar ysgolion.
- Effaith ar Bolisiau:** Ni fyddai'r cynnig yn cael unrhyw effaith ar unrhyw bolisiau neu ddarpariaeth gwasanaeth.

Cefnogaeth PPI – Ymatal rhag apwyntio unigolyn i swydd wag yn y tîm mynediad myfyrwyr

- Arbediad: £34,000**
- Cynnig:** Ar hyn o bryd mae swydd wag yn y tîm mynediad myfyrwyr, ac ni fydd y swydd hon yn cael ei llenwi.

Arbedion net mewn lleoliadau Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

- **Arbediad: £534,000**
- **Teitl a Disgrifiad o'r Cynnig:** Mae'r cynnig yn ymwneud â chostau lleoliadau Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY). Ei nod yw lleihau cost lleoliadau arbenigol y tu allan i'r sir a rhai annibynnol ar gyfer disgyblion ag ADY drwy fuddsoddi yn ansawdd a chapasiti ysgolion lleol, cymunedol a chanolfannau adnoddau arbenigol.
- **Arbedion y Cynnig:** Mae'r cynnig yn disgwyl arbed £937k gan y bydd llai'n cael eu gosod mewn awdurdodau lleol eraill ac ysgolion annibynnol ond bydd yn arwain at £403k o gostau uwch i ysgolion Sir Fynwy. Bydd hyn yn arwain at arbediad net o £534k.
- **Effaith y Cynnig ar Staffio a Darparu Gwasanaethau:** Nid yw'n cynnwys unrhyw ostyngiad yn staff Sir Fynwy, ond yn hytrach cynnydd posibl yn y staff a gyflogir ar draws ysgolion Sir Fynwy a SRBs, wedi'i ariannu gan osgoi costau ffioedd lleoliad gan awdurdodau lleol eraill. Bydd y cynnig yn gwella cynhwysiant ac ansawdd y ddarpariaeth ar gyfer disgyblion Sir Fynwy ag ADY.
- **Alinio a Gwerthuso'r Cynigion:** Mae hyn yn cyd-fynd â chynllun Cymunedol a Chorfforaethol CSF i leihau anghydraddoldeb ac yn caniatáu i bawb gael y cyfle i gyrraedd eu potensial. Nid yw'r cynnig yn gofyn am unrhyw ddiwygiadau i bolisi Cyngor Sir Fynwy nac unrhyw werthusiad o'r opsiynau.

ADY a Safonau - Parhau i gadw swydd wag ar agor yn nhîm MoSTS (Gwasanaeth Addysgu Arbenigol Sir Fynwy)

- **Arbediad: £20,000**
- **Cynnig:** Mae swydd wag ar hyn o bryd yn nhîm Gwasanaeth Addysgu Arbenigol Sir Fynwy (MoSTS) ac ni fydd y swydd hon yn cael ei llenwi.

ADY a Safonau - Gostyngiad o 10% yn y cyfraniad i'r GCA

- **Arbediad: £35,000**
- **Teitl a Disgrifiad o'r Cynnig:** Bydd y cynnig yn lleihau cyfraniad craidd Cyngor Sir Fynwy i'r Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA) o 10%, sef cyfanswm o £35,000. Y gyllideb gyfredol ar gyfer y GCA yw £363,434.
- **Sgôp a Disgrifiad o'r Cynnig:** Mae'r GCA yn wasanaeth rhanbarthol sy'n darparu cymorth gwella ysgolion i bob ysgol yn Sir Fynwy a phedwar awdurdod partner arall.
- **Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau:** Mae effaith y cynnig ar y ddarpariaeth gwasanaeth yn dibynnu ar y penderfyniadau a wneir gan y GCA. Gwneir hyn ar y cyd ag Aelodau etholedig a swyddogion Sir Fynwy. Mae risgiau sylweddol yn gysylltiedig ag unrhyw leihad mewn cymorth i wella ysgolion, sy'n rôl statudol hanfodol.
- **Effaith ar Bolisiau:** Gallai effaith y cynnig ar y polisi arwain at ddileu rhai gwasanaethau uniongyrchol i ysgolion. Fodd bynnag, ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith, os o gwbl, ar y gweithgareddau gwella ysgolion craidd a ddarperir gan y GCA.
- **Lliniaru:** Mae'r cynnig yn awgrymu camau lliniaru i leihau'r pwysau ar y gyllideb, megis cynyddu ymgysylltiad ag ysgolion trwy drafodaethau proffesiynol, hunanwerthuso ysgolion ac annog ysgolion i gydweithio. Efallai y bydd y GCA yn dewis lleihau'r ystod o gymorth a dysgu proffesiynol y mae'n eu cynnig.

Cerdd Gwent - Lleihau cymhorthdal gyda chronfa caledi yn cael ei chynnal

- **Arbediad: £39,000**
- **Teitl a Chyllideb y Cynnig:** Mae'r cynnig yn ostyngiad yn y gyllideb ar gyfer y cyfraniad y mae CSF yn ei wneud i Gerddoriaeth Gwent, gwasanaeth sy'n darparu gwersi cerddoriaeth a phrosiectau i ysgolion yn Sir Fynwy. Nod y cynnig yw lleihau cyfanswm y cyfraniad i Gerddoriaeth Gwent o £39,000 yn 2024/25.
- **Effaith ar y Gyllideb ac Effaith ar Staffio:** Ni fydd y cynnig yn effeithio ar staffio Sir Fynwy, ond bydd yn effeithio ar gapasiti Cerdd Gwent. Mae'r rhan fwyaf o athrawon cerdd yn hunangyflogedig, gyda nifer fach o staff craidd yn cael eu cyflogi. Bydd y cynnig yn cael effaith ar y profiadau a ddarperir i blant a phobl ifanc ar draws ysgolion Sir Fynwy.
- **Sgôp a Disgrifiad o'r Cynnig:** Y cynnig yw lleihau'r cymhorthdal ar gyfer prosiectau dosbarth, megis prosiectau llinynnol dosbarth cyfan, sy'n rhoi cyfle cyntaf i ddisgyblion ddysgu offeryn. Bydd y gronfa caledi ar gyfer teuluoedd incwm isel yn cael ei chynnal, ond bydd yn rhaid i rieni neu ysgolion dalu costau gwersi dosbarth (gellir gwneud hyn trwy arian grant fel y Grant Amddifadedd Disgyblion (GAD)).
- **Data a Thystiolaeth Ategol:** Mae'r cynnig yn seiliedig ar y cyfraniadau blynyddol a wneir i Gerddoriaeth Gwent gan Sir Fynwy, yn ogystal â phartneriaid eraill a'r gostyngiadau a'r newidiadau blaenorol y mae Cerdd Gwent wedi'u gwneud i'w ddarpariaeth.
- **Risgiau a Materion Allweddol:** Mae'r cynnig yn peri risg na fydd Cerdd Gwent yn gallu parhau i ddarparu'r un lefel o wasanaeth ar draws Sir Fynwy a disgyblion yn methu â chael mynediad i wersi cerddoriaeth. Y camau lliniaru yw cynnal y gronfa caledi ac i Gerdd Gwent nodi lle y gellir gwneud arbedion.

Costau Clwb Brecwast

- **Arbediad: £70,000**
- **Teitl ac Amcan y Cynnig:** Y cynnig yw cynyddu taliadau clybiau cyn ysgol i greu incwm ychwanegol o £70,000 y flwyddyn. Mae'r clybiau'n darparu gofal plant a brecwast i ddisgyblion cynradd ac mae'r tâl am yr elfen gofal plant yn unig.
- **Data a Thystiolaeth Ategol:** Mae'r gwasanaeth wedi nodi ystod o sefyllfaoedd wahanol o ran sut y byddai'r cynnydd yn y tâl yn effeithio ar yr incwm, gan dybio y byddai costau yn amrywio. Y tâl presennol yw £1 y sesiwn, a'r opsiynau arfaethedig yw £1.50, £2.00, neu £2.50.
- **Effaith ar Staffio:** Mae'r holl staff yn staff yr ysgol ac yn cael eu hariannu gan yr Awdurdod Lleol. Pe na bai'r cynnydd hwn yn cael ei gytuno, mae'n bosibl y bydd nifer o staff yn gweld eu horiau'n lleihau neu'n wynebu colli eu swyddi.
- **Effaith ar Wasanaethau:** Mae'r gwasanaeth yn cydnabod y bydd effaith negyddol ar deuluoedd na fydd efallai'n gallu fforddio'r taliadau uwch ac ar ysgolion a allai wynebu gostyngiad yn niferoedd disgyblion a staff. Fodd bynnag, mae darparu brecwast am ddim yn ofyniad statudol ac ni chodir tâl ar ddisgyblion sydd â hawl i gael prydau ysgol am ddim am yr elfen gofal plant.
- **Ariannu Allanol ac Aliniad Corfforaethol:** Mae'r cynnig yn nodi nad oes unrhyw gyfleoedd ariannu allanol ar gyfer y maes gwasanaeth hwn ar hyn o bryd. Mae'r gwasanaeth yn parhau i fod yn ymrwymedig i ddarparu mynediad i blant i'r ddarpariaeth yn unol â pholisiau cenedlaethol.

Gofal Cymdeithasol ac Iechyd

Cyllideb 2023/24	Cyllideb Ddrafft 2024/25	% Newid
£64,094,000	£67,817,000	+5.8%
<p>Mae'r Gyfarwyddiaeth yn parhau i ddarparu gofal a chymorth personol i drigolion bregus, gan gefnogi pobl i fyw'n ddiogel ac yn annibynnol yn eu cartrefi a'u cymunedau eu hunain. Mae gennym gynlluniau gofal a chymorth ar waith ar gyfer mwy na 1,500 o oedolion a mwy na 550 o blant a theuluoedd; rydym yn darparu gofal maeth neu leoliadau preswyl i fwy na 200 o blant ac yn cefnogi mwy na 300 o oedolion i gael mynediad i leoliadau preswyl. Er gwaethaf y cyd-destun heriol o alw sylweddol ar draws gofal cymdeithasol ac iechyd a phwysau chwyddiant ar gostau gofal, rydym yn parhau i gynnal gwasanaethau o ansawdd da a'n datblygu atebion arloesol, yn seiliedig ar ymarferion, i gyflawni cynaliadwyedd ariannol tra'n lleihau'r effaith ar ein hunigolion mwyaf agored i niwed.</p>		

Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion - Adolygiad o Lefelau Staffio'r Gyfarwyddiaeth

- Arbediad: £1,494,000**
- Amcan a Sgôp y Cynnig:** Mae'r cynnig yn ymwneud â chreu arbedion drwy leihau'r gweithlu o fewn gwasanaethau oedolion.
- Amcan Craidd a'r Targed Arbed:** Yr amcan craidd yw arbed arian tra'n tarfu cyn lleied â phosibl ar wasanaethau. Y targed arbed cyffredinol ar gyfer y mandad hwn ym mlwyddyn 2024 - 2025 yw £1,494,000.
- Pedair Ffordd o Gyflawni'r Mandad:** Bydd y cynnig yn cael ei gyflawni drwy gyfuno'r lleoedd gwag presennol o fewn gofal uniongyrchol, rhoi'r gorau i'r ddarpariaeth seibiant preswyl mewnol ar gyfer oedolion ag anableddau dysgu, ad-drefnu Fy Niwrnod, Fy Mywyd a Gwasanaeth Cymorth Unigol, a disodli rhai gweithwyr cymdeithasol gydag aseswyr gofal cymdeithasol.
- Data a Thystiolaeth Ategol:** Mae'r cynnig yn seiliedig ar ddata a thystiolaeth, megis yr arbedion staffio presennol a'r arbedion staffio a ragwelir, penderfyniadau diweddar y Cabinet ac argymhellion ar gyflawniad yn y dyfodol, y gwahaniaeth rhwng rolau cymwysedig a heb gymwysterau a'r effaith ar ddarparu gwasanaethau.
- Effaith ar y Gyllideb:** Mae'r cynnig yn dangos y gyllideb bresennol ac arfaethedig ar gyfer y maes gwasanaeth oedolion, a chyfanswm y newid yn y gyllideb a gynigir yw £1,494,00 yn 2024/25.

Gwasanaethau Plant - Lleoliad a Newid Practis

- Arbediad: £1,300,000**
- Amcan a Sgôp y Cynnig:** Nod y cynnig yw lleihau'r arian sy'n cael ei wario ar leoliadau plant £1,300,000 drwy adolygu cynlluniau gofal plant mewn lleoliadau cost uchel a datblygu gwasanaethau a lleoliadau priodol i gefnogi eu hanghenion hirdymor.
- Aliniad y Cynnig gyda Pholisi Llywodraeth Cymru a Chynllun CSF:** Mae hyn yn unol â chyfeiriad polisi Llywodraeth Cymru o ddileu elw o ofal cymdeithasol plant a chynllun Cymunedol a Chorfforaethol CSF o gynyddu lleoliadau mewnol a maethu i blant Sir Fynwy.
- Effaith ar y Gyllideb y Cynnig a'r Targed Arbed:** Disgwylir i'r gyllideb ar gyfer gwasanaethau plant leihau £1,300,000 yn 2024/25 drwy symud plant a phobl ifanc i leoliadau mwy cost-effeithiol ac addas.
- Effaith ar Staffio a Lliniaru'r Cynnig:** Nid yw'r cynnig yn golygu unrhyw ostyngiad mewn staff, ond mae'n creu pwysau ychwanegol ar y gweithlu ac arweinyddiaeth o fewn Gwasanaethau Plant. Mae'r cynnig yn bwriadu defnyddio grantiau, adnoddau ychwanegol a chymorth gan adrannau eraill i liniaru'r effaith hon.

- **Effaith ar Wasanaethau a Rheoli Risgiau'r Cynnig:** Mae hyn yn cefnogi'r gofyniad statudol a'r canlyniadau gorau i blant sy'n derbyn gofal drwy ddarparu lleoliadau priodol a digonol yn agos i'w cartrefi a'u cymunedau. Mae'r cynnig yn nodi'r rhwystrau a'r risgiau posibl, megis yr anhawster o recriwtio gofalmwyr maeth mewnol a datblygu lleoliadau preswyl ac 16 oed a'n hŷn yn fewnol, ac mae'n amlinellu camau lliniaru i fynd i'r afael â hwy.
- **Ymgynghoriad ar y Cynnig a'r Cyllid Allanol:** Mae'r gwasanaeth yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid ac wedi ystyried y cyfleoedd ar gyfer cyllid allanol o grantiau Llywodraeth Cymru i gefnogi datblygiad lleoliadau a Gwasanaethau Cymorth i Deuluoedd.

Gwasanaethau Oedolion - Agenda Newid Practis

- **Arbediad: £1,130,000**
- **Amcan y Cynnig:** Mae'r cynnig yn arbediad cyllidebol ar gyfer gofal cymdeithasol oedolion yn 2024/25, gyda'r amcan craidd o leihau'r gost gyffredinol o £1,130,000 tra'n sicrhau gofal teg a chyfiawn i bobl ag anghenion gofal a chymorth.
- **Sgôp a Disgrifiad o'r Cynnig:** Mae hyn yn cynnwys nifer o strategaethau i reoli galw, cryfhau goruchwyliaeth, rheoli costau, cynhyrchu arbedion a galluogi newid arferion ym maes gofal cymdeithasol oedolion. Mae'r rhain yn cynnwys cymhwyso meini prawf cymhwysedd cyson, adolygu pecynnau gofal presennol, ceisio cyfraniadau iechyd, ail-gomisiynu gwasanaethau, ehangu ailalluogi a thaliadau uniongyrchol, ac alinio â chymorth cymunedol a thai.
- **Data a Thystiolaeth Ategol:** Mae'r gwasanaeth wedi darparu data a thystiolaeth i gefnogi'r cynnig, megis effaith y panel dyddiol sy'n craffu ar becynnau gofal newydd, nifer a maint y gostyngiadau a gyflawnir drwy adolygiadau, yr arbedion posibl o Ofal Iechyd Parhaus anghydfodau, ail-gomisiynu, yr heriau demograffig ac iechyd y cyhoedd sy'n effeithio ar y galw a chost gofal. Ategir yr holl waith hwn gan ddull tair haen o asesu a darparu gofal a chymorth i'r rhai sydd ei angen fwyaf.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Mae'r cynnig yn dangos gostyngiad o £1,130,000 yn 2024/25. Rhagwelir na fydd y gostyngiad yn effeithio ar nifer y staff o fewn y gwasanaeth (yn ychwanegol at y cynigion arbedion staffio a osodwyd eisoes).
- **Effaith ar y Gwasanaeth:** Mae'r cynnig yn amlinellu'r effaith ar safonau darparu gwasanaethau, megis ei gwneud yn ofynnol i ddatblygu ymarfer, paneli goruchwyllo, adnoddau ychwanegol ar gyfer adolygiadau, ad-drefnu gofal cartref, cyfathrebu â phobl ac ail-flaenoriaethu comisiynu a broceriaeth. Mae'r gwasanaeth hefyd yn ystyried goblygiadau gallu cyflawni dyletswyddau statudol a chyfreithiol.
- **Ariannu Allanol ac Aliniad Corfforaethol:** Nid oes cyllid allanol wedi'i nodi i gefnogi'r cynnig. Mae'n cyd-fynd ag amcan cynllun Cymunedol a Chorfforaethol CSF i ddarparu gofal cymdeithasol o ansawdd da a chefnogi lles pobl ag anghenion gofal a chymorth.

Gwasanaethau Oedolion – Cwtogi ar drefniadau partneriaeth oedolion ar gyfer modelau darparu gwasanaethau Gwent

- **Arbediad: £55,000**
- **Teitl ac Amcanion y Cynnig:** Y cynnig yw lleihau cyfraniadau partneriaeth y Gwasanaethau Oedolion a Phlant o £55K yn 2024/25 drwy chwilio am ffynonellau ariannu amgen ac adolygu trefniadau gydag iechyd.
- **Tîm Partneriaeth Rhanbarthol (TPRh) a Chyllid Iechyd:** Nod y cynnig yw arbed £31K drwy newid y ffordd y caiff y tîm partneriaeth ei ariannu, gan dynnu ar arian grant rhanbarthol. Cynigir targed pellach o £24K drwy adolygu costau a rennir lleoliadau integredig gydag iechyd.

- **Aliniad Gwasanaeth a Chorfforaethol:** Nid yw'r cynnig yn cael effaith uniongyrchol ar gyflenwi gwasanaeth na staffio ac mae'n cyd-fynd â chynllun Cymunedol a Chorfforaethol CSF. Nid yw ychwaith yn gofyn am unrhyw ddiwygiadau i bolisi CSF, caffael na rheoli asedau.
- **Cyfleoedd Ariannu a Chydweithio Allanol:** Mae'r cynnig yn ystyried y cyfle i gael cyllid allanol o grantiau'r Gronfa, y gellir eu defnyddio i gefnogi swyddogaethau gweithredol y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Mae hefyd yn cynnal y cydweithio presennol ag awdurdodau ieuchyd ac awdurdodau lleol eraill Gwent drwy'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a threfniadau ar y cyd.
- **Risgiau a Mesurau Lliniaru:** Prif risg y cynnig yw efallai na fydd y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn cytuno i'r trefniadau ariannu gwahanol ar gyfer y TPRh, a allai effeithio ar y gwaith partneriaeth rhanbarthol. Y strategaeth lliniaru yw gweithio ar y cyd ag ALLau eraill Gwent i geisio cytundeb y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol.

Gwasanaethau Oedolion - Arbedion o'r gwasanaeth i fforddio disodli Severn View

- **Arbediad: £105,000**
- **Cynnig:** Roedd pecyn ariannu cartref gofal newydd Heol Crick yn cynnwys benthycu, ac roedd angen ei dalu gan y gwasanaeth y flwyddyn ar ôl i'r ased newydd ddod yn weithredol. Mae'r gostyngiad hwn yn y gyllideb yn adlewyrchu cost derfynol benthycu a chaiff ei ddefnyddio i ariannu'r benthyciadau cyfatebol sydd eu hangen.

Adolygu'r cap ar dâl wythnosol ar gyfer gofal dibreswyl o £100 i £120

- **Arbediad: £578,000**
- **Cynnig:** Ar hyn o bryd, mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) Llywodraeth Cymru yn gwahardd Awdurdodau Lleol rhag codi mwy na £100 yr wythnos i gleientiaid sy'n derbyn gofal dibreswyl. Mae'r cynnig hwn yn edrych ar ba incwm ychwanegol a geir pe bai'r cap yn cynyddu yn dilyn trafodaethau Cymru gyfan gyda Llywodraeth Cymru. Byddai'r swm a godir ar bobl am eu gofal yn parhau i fod yn destun asesiad ariannol unigol. Byddai unrhyw newid yn y swm y gallwn ei godi ar bobl am ofal dibreswyl yn amodol ar gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru.

Gwasanaethau Oedolion - Adolygu a chynyddu rhestr ffioedd a thaliadau'r Gyfarwyddiaeth

- **Arbediad: £388,000**
- **Cynnig:** Cynnydd mewn ystod o ffioedd a thaliadau ar draws gofal cymdeithasol ac ieuchyd fel yr amlinellir yn yr atodlenni ffioedd a thaliadau cyfunol. Mae'r holl ffioedd a thaliadau yn amodol ar asesiad ariannol unigol.

Gwarchod y Cyhoedd - Arbed rhan wag o swydd Swyddog Iechyd yr Amgylchedd

- **Arbediad: £23,000**
- **Cynnig:** Er mwyn lliniaru'r pwysau ar y gyllideb o ran swydd Pennaeth Gwasanaeth, bydd swydd wag Swyddog Iechyd yr Amgylchedd yn cael ei dal.

Cymunedau a Lleoedd

Cyllideb 2023/24	Cyllideb Ddrafft 2024/25	% Newid
£25,272,000	£26,876,000	+6.3%
Mae'r Gyfarwyddiaeth yn cynnwys gwasanaethau megis gwastraff, ailgylchu, cynllunio, priffyrdd, cludiant o'r cartref i'r ysgol, tai, a'r amgylchedd. Bydd yn parhau i ddarparu'r gwasanaethau niferus y mae'n eu cynnig i drigolion er bod costau gwasanaethau'n codi, galwadau'n cynyddu a heriau'n cynyddu. Mae'n bwriadu lleihau costau drwy gyflawni cynigion gwahanol ar draws ei feysydd gwasanaeth, megis newid y gwasanaethau a ddarperir, gwerthuso gwasanaethau presennol a chodi ffioedd a thaliadau.		

Arbedion o bartneriaeth ailgylchu Siltbuster

- **Arbediad: £20,000**
- **Cynnig:** Cyflawnwyd arbedion o waredu ysgubion strydoedd drwy'r gwaith ailgylchu Siltbuster a phartneriaeth yn 2023/24. Nodwyd yr £20,000 ychwanegol yng Nghynllun Ariannol Tymor Canolig y llynedd ar gyfer 2024/25 a gellir ei gyflawni eleni.

Ffioedd a thaliadau - Cynnydd o 10% mewn costau casglu gwastraff o'r ardd

- **Arbediad: £75,000**
- **Cynnig:** Mae'r tâl am y gwasanaeth casglu gwastraff o'r ardd wedi'i gynyddu 10% yn unol â phenderfyniad y Cabinet ym mis Ionawr 2023 i sicrhau bod y gwasanaeth yn adennill costau llawn.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Bydd hyn yn lleihau'r diffyg yn y gyllideb o £75,000 yn 2024/25, drwy gynyddu costau casglu gwastraff o'r ardd o £50 i £55.
- **Rhesymeg Dros y Cynnig:** Mae hyn yn seiliedig ar y model adennill costau llawn a gytunwyd yn 2023, sy'n sicrhau bod y gwasanaeth gwastraff gardd yn cael ei ariannu gan y cwsmeriaid sy'n ei ddefnyddio yn hytrach na'r holl drigolion. Mae'r cynnydd hwn yn y tâl yn adlewyrchu'r costau uwch a gafwyd yn 2023/24 ar gyfer casglu a gwaredu oherwydd y sylfaen cwsmeriaid uwch na'r disgwyl.
- **Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau a Pholisïau:** Ni fydd yn effeithio ar ansawdd nac amllder y gwasanaeth casglu gwastraff o'r ardd, sy'n wasanaeth anstatudol y gellir codi tâl amdano. Bydd y cynnig hefyd yn parhau i gefnogi'r amcanion lleihau carbon drwy gynnig y gwasanaeth a'n lleihau teithiau unigol i'r canolfannau ailgylchu gwastraff y cartref. Gall y cynnydd mewn costau gael effaith negyddol ar aelwydydd incwm is, a allai ganfod y costau uwch yn anfforddiadwy. Fodd bynnag, mae'r cynnig hefyd yn cynnig compostwyr pris cost a chasgenni dŵr fel dewisiadau amgen i leihau a thrin gwastraff gardd gartref, sy'n opsiynau mwy ecogyfeillgar. Cynigiwyd y gwasanaeth ychwanegol o gasgliad Coed Nadolig ym mis Ionawr 2023 a bydd yn parhau.
- **Risgiau a Mesurau Lliniaru:** Gall y bwriad wynebu'r risg o ostyngiad mewn sylfaen cwsmeriaid neu ddirywiad yn y canran ailgylchu, a all effeithio ar incwm a thargedau perfformiad y gwasanaeth. Fodd bynnag, mae'r risgiau hyn yn isel, gan na arweiniodd yr ymgynghoriad blaenorol a'r newidiadau yn y gwasanaeth at golled sylweddol o ran cwsmeriaid neu ailgylchu.

Gwastraff a gwasanaethau stryd - Ailstrwythuro i leihau costau staff ac ymatal rhag llenwi swydd wag

- **Arbediad: £50,000**
- **Cynnig:** Daeth swydd y Rheolwr Polisi a Pherfformiad yn wag yn 2023 a phenderfynwyd peidio â llenwi'r swydd hon i gefnogi arbedion yn ystod y flwyddyn. Bydd y swydd hon yn cael ei chadw'n wag drwy 2024/25.

Rhoi'r gorau i ddarparu bagiau gwastraff bwyd am ddim

- **Arbediad: £50,000**
- **Cynnig:** Y cynnig yw atal darparu bagiau gwastraff bwyd am ddim a sicrhau bod bagiau ar gael i'w prynu am yr union gost o'u cynhyrchu, a hynny mewn siopau ar draws adeiladau'r Cyngor ac mewn rhai siopau annibynnol lleol yn Sir Fynwy er mwyn arbed costau a lleihau plastig untro. Gall biniau gwastraff bwyd hefyd gael eu leinio â bagiau eraill, papur neu ailddefnyddio bagiau eraill fel leinin.
- **Data a Thystiolaeth Ategol:** Mae'r gwasanaeth yn amcangyfrif arbediad o £50,000 yn y flwyddyn gyntaf a £70,000 yn yr ail flwyddyn, ond nid yw hyn yn cyfrif am y cynnydd posibl mewn costau gwaredu a dirwyon os bydd cyfraddau ailgylchu'n gostwng. Ychydig o ddata a thystiolaeth sydd ar gael ar hyn o bryd ynghylch effeithiau newid o ddarparu bagiau gwastraff bwyd am ddim i godi tâl amdanynt.
- **Effaith ar y Gyllideb ac Effaith ar Staffio:** Nod hwn yw lleihau cyllideb y gwasanaeth ailgylchu a gwastraff o £50,000 yn 2024/25 drwy atal darparu bagiau gwastraff bwyd am ddim. Nid yw'r cynnig yn effeithio ar nifer y staff yn y gwasanaeth.
- **Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau a Pholisïau:** Mae'r cynnig yn cydnabod y gallai codi tâl am fagiau gwastraff bwyd gael effaith negyddol ar gyfranogiad gwasanaeth a chyfraddau ailgylchu pe bai pobl yn rhoi eu gwastraff bwyd yn y bagiau gwastraff gweddilliol yn lle prynu bagiau gwastraff bwyd neu ailddefnyddio bagiau eraill. Gall y cynnig gael effaith negyddol ar aelwydydd incwm is.
- **Ariannu Allanol a Gwerthuso Opsiynau:** Nid oes unrhyw gyfleoedd ariannu allanol ar gyfer y gwasanaeth ar hyn o bryd. Mae'r gwasanaeth wedi ystyried tri opsiwn: gwneud dim, rhoi'r gorau i'r ddarpariaeth yn gyfan gwbl, neu roi'r gorau i ddarpariaeth am ddim a chodi tâl. Mae'r cynnig yn ffafrio'r trydydd opsiwn fel yr un mwyaf dichonadwy a chost-effeithiol, gan sicrhau bod bagiau ar gael i'w prynu am £2.50 y rholyn, a ddylai bara am flwyddyn ar aelwyd cyffredin.
- **Mesurau Lliniaru a'r Gofynion Buddsoddi O Flaen Llaw:** Mae'r gwasanaeth yn awgrymu rhai mesurau lliniaru i leihau effaith negyddol codi tâl am fagiau gwastraff bwyd, megis darparu bagiau pris cost, hyrwyddo opsiynau amgen ar gyfer cyfyngu, a chyflwyno technoleg mewn caban i ganiatáu eu prynu ar-lein a chyflenwi bagiau.

Ailstrwythuro Tîm Deddf Diogelu'r Amgylchedd

- **Arbediad: £25,000**
- **Cynnig:** Mae ailstrwythuro Tîm Deddf Diogelu'r Amgylchedd yn Y Fenni wedi'i gwblhau yn 2023/24, sydd wedi arwain at ostyngiad o un swydd. Gellir cynnig yr arbediad effeithlonrwydd hwn i fyny yng nghyllideb 2024/25.

Dileu Car y Cyngor

- **Arbediad: £8,000**

- **Cynnig:** Mae prydles y car wedi'i ganslo ac mae'r cerbyd wedi'i ddychwelyd i'r cwmni prydlesu yn 2023/24 gan arbed £3,000 yn ystod y flwyddyn. Y gyllideb blwyddyn lawn o £8,000 yw'r arbediad blwyddyn gyfan.

Adolygu'r ddarpariaeth o gontractau cludiant cerbydau bach o'r cartref i'r ysgol

- **Arbediad: £93,000**
- **Cynnig:** Y cynnig yw cynnal adolygiad o'r cytundebau cartref i ysgol sy'n defnyddio cerbydau sydd ag 8 sedd neu lai gyda golwg ar ddod â'r ddarpariaeth yn fewnol ar gyfer y contractau cost uchel.
- **Y Sefyllfa Bresennol a'r Heriau:** Mae gan y Cyngor ddyletswydd statudol i ddarparu cludiant ysgol i ddysgwyr cymwys ac ar hyn o bryd mae'n comisiynu 245 o gontractau. Y flwyddyn academaidd hon, ymgwymerir â 109 o gontractau mewn cerbydau sydd ag 8 sedd neu lai. Fodd bynnag, mae'r farchnad allanol yn methu ac yn ansefydlog, gan arwain at gostau uwch a llai o ddibynadwyedd.
- **Arbedion a Manteision Posibl:** Mae'r cynnig yn amcangyfrif, drwy fewnoli 17 o gytundebau cerbydau bach allanol sy'n fwy na £32,000 y flwyddyn academaidd, y gellid sicrhau arbediad blwyddyn lawn o £97,000. Mae'r arbediad o £64,000 yn arbediad blwyddyn rannol sy'n adlewyrchu'r amser sydd ei angen ar gyfer gweithredu. Ymhellach, byddai'r bwriad yn lliniaru'r risg o fethiant y farchnad ac yn cefnogi polisi'r Cyngor o fynd i'r afael â newid hinsawdd drwy ddefnyddio cerbydau hybrid neu drydan.
- **Effaith Weithredol a'r Risgiau:** Byddai'r cynnig yn gofyn am newid y model gweithredu gwasanaeth presennol, gan gynnwys ehangu'r fflyd a'r gweithlu, sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion cynnal a chadw cerbydau a thrwyddedu a chanfod lleoliadau addas i storio a gwefru'r cerbydau. Mae hefyd yn nodi nifer o risgiau a chmau lliniaru, megis sicrhau'r cerbydau gofynnol, recriwtio a chadw gyrwyr, a monitro costau.

Cludiant o'r cartref i'r ysgol - Cynyddu cost seddi cludiant rhatach o £440 i £484 (cynydd o 10%)

- **Arbed: £3,000**
- **Cynnig:** Y cynnig yw cynyddu cost seddi rhatach ar gludiant o'r cartref i'r ysgol o 10% er mwyn cynhyrchu incwm ychwanegol a gwrthbwyso cost gynyddol cludiant.
- **Effaith ac Arbedion Cyllidebol:** Byddai hyn yn arwain at gyfanswm arbediad o £5,421 ar gyfer blwyddyn academaidd lawn 2024/25. Mae'r arbediad o £3,000 yn adlewyrchu'r dyddiad cychwyn o fis Medi 2024.
- **Effaith ar Bolisiau a'r Risgiau:** Mae rhoi'r dewis i rieni/gofalwyr brynu sedd rhatach yn arwain at lai o deithiau car, sy'n cyfrannu'n gadarnhaol at y polisi newid hinsawdd. Gallai'r cynnig gael effaith negyddol ar aelwydydd incwm is, a allai ganfod y costau uwch yn anfforddiadwy. Y brif risg yw y gall rhieni/gofalwyr roi'r gorau i dalu am seddi rhatach, y gellir ei liniaru trwy ganiatáu iddynt dalu dros y flwyddyn academaidd.

Cynyddu cyfleoedd cynhyrchu ynni adnewyddadwy ar draws ein hystâd i leihau'r galw ar gyflenwadau o'r grid

- **Arbediad: £50,000**
- **Cynnig:** Gosod paneli solar ychwanegol ar draws ystâd y Cyngor drwy'r cynllun adnewyddu i gynyddu ynni adnewyddadwy a chynhyrchu incwm.

Incwm Cynllunio

- **Arbediad: £50,000**
- **Cynnig:** Cynnydd o £50,000 yn y targed incwm cynllunio. Mae'r targed incwm hwn wedi'i godi ar sail y cynnydd a ragwelir yn nifer y ceisiadau mawr a fydd yn dod i law wrth i'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd sydd i'w fabwysiadu o 2025. Fodd bynnag, mae cwmpas cyfyngedig y Cynllun Datblygu Lleol Newydd yn golygu na fydd yr incwm hwn yn cynyddu. cael ei gynnal ac felly mae angen adolygu a lleihau'r targed incwm eto yn 2026/27.

Cais i Lywodraeth Cymru i gynyddu ffioedd ceisiadau cynllunio statudol o 25%

- **Arbediad: £98,000**
- **Teitl a Sgôp y Cynnig:** Mae'r arbediad hwn yn adlewyrchu cais i Lywodraeth Cymru gan bob un o'r 25 Awdurdod Cynllunio Lleol a CLILC i gynyddu ffioedd ceisiadau cynllunio statudol 25% i helpu i dalu costau llawn y gwaith o ddarparu'r gwasanaeth cynllunio. Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am y penderfyniad ar ffioedd ceisiadau cynllunio.
- **Effaith ar y Gyllideb ac Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau:** Byddai hyn yn creu incwm ychwanegol amcangyfrifedig o £98k, yn helpu i dalu costau'r gwasanaeth cynllunio ac yn cynnal y lefelau staffio presennol. Mae cynnal darpariaeth gwasanaeth trwy sicrhau bod gan y gwasanaeth cynllunio ddigon o adnoddau ac arian yn hanfodol i gefnogi cyflawni polisiau'r Cyngor.
- **Risgiau a Mesurau Lliniaru:** Prif risg y cynnig yw efallai na fydd Llywodraeth Cymru yn cytuno i'r codiad ffi y gofynnwyd amdano, a fyddai'n peryglu'r targed incwm. Y mesurau lliniaru yw bod llythyr ar y cyd wedi'i anfon gan bob un o'r 25 ACLI yng Nghymru a CLILC a bod cynnydd tebyg mewn ffioedd wedi'i gyflwyno yn Lloegr. Risg arall yw y gallai'r ffioedd uwch atal datblygwyr, ond ystyrir bod hyn yn isel gan fod y ffioedd yn dal yn isel o gymharu â'r costau datblygu.

Ffioedd a Thaliadau - Cynyddu ffioedd o 10% ar gyfer enwi a rhifo strydoedd, trwyddedau, cau ffyrdd ac archwiliadau

- **Arbediad: £33,000**
- **Cynnig:** Cynyddu ffioedd o 10% ar gyfer enwi a rhifo strydoedd, trwyddedau ac archwiliadau priffyrdd.

Ffioedd a Thaliadau - Cynnydd o 10% mewn Taliadau Parcio Ceir

- **Arbediad: £66,000**
- **Cynnig:** Cynnig yw hwn i gynyddu taliadau parcio ceir a thaliadau am drwyddedau o 10%.
- **Effaith cyllidebol ac arbediad net:** Amcangyfrifir y byddai'r cynnig yn creu £156,000 ychwanegol y flwyddyn. Fodd bynnag, roedd pwysau cost amrywiol yn gwrthbwysu hyn, megis llai o incwm o drwyddedau tymor, biliau ardrethi busnes ar gyfer meysydd parcio newydd, a diffyg yn y gwasanaeth gorfodi sifil. Yr arbediad net yw £66,801 ar gyfer 2024/25.
- **Cynnydd ym mhrisiau meysydd parcio a thrwyddedau:** Mae'r taliadau maes parcio newydd ar gyfer gwahanol gyfnodau, lleoliadau a phrisiau tocynnau tymor wedi'u talgrynnu. Bydd trwyddedau preswyl yn cynyddu o £69.00 y flwyddyn i £75.00 y flwyddyn.

Aros am 2 awr	£2.00
Aros am 3 awr	£2.40
Aros am 4 awr	£3.00
Diwrnod cyfan	£6.20
Ffi dyddiol ym Meysydd Chwarae Rogiet	£2.20 (dim newid)
Ffi dyddiol ym meysydd parcio Drill Hall, Cas-gwent, Stryd Cinderhill, Trefynwy a Chlwb Rhwyfo, Trefynwy, Trefynwy	£2.00
Tariff 5 Diwrnod	£23.00
Tariff 6 Diwrnod	£27.50
Tariff 5 Dydd Sul	2 awr gyntaf am ddim ac yna'n £1.30
Tocynnau Tymor - Meysydd Parcio Arhosiad Sir: 12 mis 6 mis 3 mis	 £545.00 £280.00 £145.00
Tocynnau Tymor - Meysydd Parcio Arhosiad Byr: 12 mis 6 mis 3 mis	 £670.00 £350.00 £180.00

- Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau a Pholisïau:** Bydd yr incwm cynyddol o feysydd parcio yn cael ei ail-fuddsoddi i ddarparu'r gwasanaeth priffyrdd. Mae'r cynnig yn galluogi'r lefelau staffio a darparu gwasanaethau presennol i gael eu cynnal, gan gynnwys gorfodi sifil, cynnal a chadw meysydd parcio ac arwyddion, sy'n hanfodol i gynnal rhwydwaith priffyrdd diogel. Gallai'r cynnig gael effaith negyddol ar y rhai sydd ar incwm is, a allai ganfod y costau uwch yn anfforddiadwy. Bydd parcio am ddim i ddeiliaid bathodyn glas yn parhau.
- Risgiau a Mesurau Lliniaru:** Mae'r gwasanaeth yn adnabod dau brif risg gyda'r bwriad: gallai'r ffioedd uwch atal pobl rhag defnyddio meysydd parcio a'u hannog i barcio ar strydoedd cyfagos a gallai'r ffioedd uwch atal siopwyr neu ymwelwyr rhag dod i'r trefi. Mae'r ffioedd yn dal yn gymharol isel o gymharu â lleoliadau eraill a gallai'r gwelliannau teithio llesol a thocynnau tymor liniaru'r risgiau. Prin yw'r dystiolaeth ynghylch effaith parcio am ddim ar fywiogrwydd canol trefi. Mae'r gwasanaeth hefyd yn mynd i gynnal adolygiad o feysydd parcio a gorfodaeth sifil yn 2024-2025.

Ffioedd a thaliadau - Cynyddu taliadau cyn ymgeisio dewisol y Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (SAB)

- Arbediad: £2,000**
- Cynnig:** Cynyddu ffioedd ar gyfer Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwydewisol cyn ymgeisio. Mae'r cynnydd yn amrywio o 0% ar gyfer prosiectau bach ar safleoedd llai na 1000 metr sgwâr i 25% ar gyfer y prosiectau mwyaf ar safleoedd dros 1 hectar, sy'n cynyddu o £726 i £908 ar gyfer cyfarfod Lefel 2 gyda chyngor ysgrifenedig.

Incwm Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (SAB)

- **Arbediad: £25,000**
- **Cynnig:** Cynyddodd targed incwm SAB £25,000. Mae rheoliadau Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (SAB) bellach yn eu lle yn llawn ac mae angen cymeradwyaeth y corff ar gyfer y rhan fwyaf o gynigion datblygu newydd. Dylai ceisiadau (ac felly incwm ffioedd cais) gynyddu wrth i'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd yn cael ei fabwysiadu o 2025 ac wrth i geisiadau newydd ar gyfer datblygiadau mawr gael eu cyflwyno.

Ffioedd a Thaliadau - Cynnydd mewn ffioedd gwastraff Masnach, gwerthu bagiau a biniau

- **Arbediad: £30,000**
- **Cynnig:** Ffioedd a Thaliadau - Bydd cyflwyno Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle yng Nghymru o fis Ebrill 2024 yn ei gwneud yn ofynnol i bob gweithle busnes, sector cyhoeddus a thrydydd sector wahanu deunyddiau ailgylchadwy allweddol. Bydd ffurfioli'r strwythur prisio ar gyfer 2024/25 yn arwain at gynnydd cyfatebol o 6% mewn costau gwastraff masnach. Bydd llawer o fusnesau yn gweld cynnydd mewn costau ar gyfer y gwasanaeth hwn, ond gall ailgylchu helpu i leihau elfen o'r gost.

Digartrefedd – Ailgartrefu Cyflym

- **Arbediad: £400,000**
- **Cynnig:** Nod y cynnig yw lleihau nifer y bobl mewn llety dros dro anaddas a chostus a symud tuag at fodel mwy cynaliadwy o ddarparu tai.
- **Arbedion a Manteision Posibl:** Mae hwn yn newid gwasanaeth arfaethedig sy'n ceisio arbed £400,000 yn 2024/25 drwy leihau'r costau cyffredinol drwy leihau'r defnydd o lety gwely a brecwast drud ac anaddas a gosodiadau sector preifat a darparu llety mewnol amgen gan ail-bwrpasu eiddo presennol y Cyngor a darparu cefnogaeth barhaus i drigolion.
- **Sgôp a Disgrifiad o'r Cynnig:** Mae'r cynnig hwn yn ymwneud â pharhau â nifer o strategaethau sy'n dilyn amcanion a gweithgareddau craidd y Cynllun Pontio Ailgartrefu Cyflym, a gymeradwywyd yn 2023. Mae'r rhain yn cynnwys atal digartrefedd, darparu dull sy'n cael ei arwain gan dai ac sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, lleihau yr amser a dreulir mewn llety dros dro, a'n cael mynediad i lety ychwanegol a chynyddu cyflenwad ac ansawdd tai fforddiadwy.
- **Data a Thystiolaeth Ategol:** Er bod nifer yr ymholiadau digartrefedd yn lleihau ar hyn o bryd, mae yna 50 o drigolion o hyd mewn llety gwely a brecwast gyda'r niferoedd yn amrywio'n gyson. Mae cost y llety hwn yn ddud. Mae'r gwasanaeth wedi cynnal dadansoddiad cost o'r ddarpariaeth fewnol arfaethedig o gymharu â'r darparwr allanol i amcangyfrif yr arbedion hyn.
- **Risgiau a Mesurau Lliniaru:** Mae nifer o risgiau i sicrhau'r arbediad, gan gynnwys newidiadau i'r niferoedd sydd angen llety Gwely a Brecwast, oedi cyn i eiddo ddod yn wag ac ar gael, negodi prydles, costau adnewyddu yn fwy na'r gyllideb sydd ar gael ac oedi wrth sicrhau caniatâd cynllunio. Bydd y risgiau hyn yn cael eu lliniaru drwy wneud y mwyaf o gyfleoedd ar gyfer ymyrraeth gynnar i atal digartrefedd, cynnal perthnasoedd cryf â landlordiaid a bwrw ymlaen â chynlluniau angenrheidiol ar y cam cynharaf.

MonLife

Cyllideb 2023/24	Cyllideb Ddrafft 2024/25	% Newid
£8,353,000	£8,088,000	-3.2%
<p>Mae'r Gyfarwyddiaeth yn parhau i ddarparu ystod o brofiadau gwerthfawr iawn i gwsmeriaid er mwyn gwella lles trigolion ac ymwelwyr y sir. Nod y gwasanaethau hyn yw darparu profiadau gwerthfawr iawn i gwsmeriaid, cyfrannu at gyflawni amcanion llesiant y Cyngor a chefnogi'r economi a'r amgylchedd lleol. Mae mwy na 9,000 o drigolion yn meddu ar aelodaeth hamdden. Mae miloedd o blant ac oedolion yn mynychu rhaglenni strwythuredig sy'n cefnogi sgiliau, hyder a dysgu. Mae ein hasedau Diwylliannol (gan gynnwys Hybiau Cymunedol ac Atyniadau) yn derbyn dros 400,000 o ymwelwyr bob blwyddyn. Mae ein Hawliau Tramwy, Seilwaith Gwyrdd a Theithio Llesol yn parhau i gyfrannu at ddatgarboneiddio mewn ymateb i'r argyfwng hinsawdd a natur. Er mwyn lliniaru effeithiau'r gostyngiad yn y gyllideb a gwella cynaliadwyedd ac effeithiolrwydd MonLife, mae'r gwasanaethau'n parhau i archwilio ffyrdd amgen o ddarparu, megis llwyfannau digidol, gosod gwaith ar gontract allanol, a gweithio gyda phartneriaid allweddol megis Cyngorau Tref a Chymuned, sefydliadau gwirfoddol a chymunedol a chyrrff cyllido i wella ei gynnyg a'i gyrhaeddiad.</p>		

Ail-alinio gwasanaethau o fewn Neuadd y Dref/y Farchnad yn y Fenni i wella eu potensial a sicrhau darpariaeth gwasanaeth parhaus

- **Arbediad: £20,000**
- **Cynnig:** Mae swydd wag diweddar y Rheolwr Marchnadoedd ac ail-alinio gwasanaethau o fewn cyfadrannau, yn rhoi cyfle i adolygu gallu gweithredol presennol y gwasanaethau yn Neuadd y Dref/y Farchnad a sut y gallwn ddod â'r rhain at ei gilydd mewn ffordd gydlynol, gost-effeithiol.

Byddai adlinio rolau presennol a chyflwyno swydd newydd, Rheolwr Safle Gweithredol a Digwyddiadau Neuadd y Dref/Neuadd y Farchnad, yn dod â chysondeb, tryloywder a phwynt cyswllt canolog ar gyfer y safle. Bydd canoli cyfrifoldeb safle yn galluogi rheolwyr presennol i ganolbwyntio ar eu rolau penodol, tra hefyd yn rhoi amser i ganolbwyntio ar agwedd fasnachol y gwasanaethau, gan gynyddu'r defnydd o Neuadd y Dref/yFarchnad, y Gyfnewidfa Yd a'r gofodau theatr.

Amgueddfeydd - Cau amgueddfeydd Y Fenni a Chas-gwent ddiwrnod ychwanegol yr wythnos ac adolygu'r cymorth busnes

- **Arbediad: £40,000**
- **Teitl a Sgôp y Cynnig:** Mae'r cynnig yn arbediad cyllidebol ym maes gwasanaeth amgueddfeydd MonLife, sydd â'r nod o adlinio'r gwasanaethau drwy gau dwy amgueddfa am ddiwrnod ychwanegol yr wythnos ac adolygu cymorth busnes.
- **Effaith ar y Gyllideb a Tharged yr Arbedion:** Mae'r cynnig yn amcangyfrif arbediad o £40,000 yn y gyllideb bresennol o £364,000 ar gyfer y maes gwasanaeth amgueddfeydd. Mae'r targed arbedion i'w gyrraedd erbyn 2024/25 a'i gynnal ar gyfer y blynyddoedd dilynol.
- **Effaith ar Ddarparu Gwasanaeth ac Aliniad Polisi:** Mae'r cynnig yn honni mai effaith gyfyngedig fydd ar safonau gwasanaeth i ymwelwyr a chymunedau ac na fydd unrhyw effaith ar ddyletswyddau statudol neu gyfreithiol. Mae'r cynnig hefyd yn amlinellu sut mae'r gwasanaeth amgueddfeydd yn cyd-fynd â blaenoriaethau'r cyngor o fynd i'r afael ag anghydraddoldeb a lleihau ôl troed carbon, drwy ddarparu enghreifftiau o weithgareddau a mentrau sy'n cefnogi'r nodau hynny.

- **Risgiau a mesurau lliniaru:** Mae'r gwasanaeth yn nodi, er y bydd gostyngiad yn yr oriau agor, y bydd darpariaeth gwasanaeth o ansawdd uchel yn cael ei gynnal yn unol â'r Strategaeth Ddiwylliannol sydd ar ddod.

Atyniadau - Cau Hen Orsaf Tyndyrn un diwrnod yr wythnos

- **Arbediad: £10,000**
- **Teitl a Disgrifiad o'r Cynnig:** Y cynnig yw cau Hen Orsaf Tyndyrn, safle atyniad treftadaeth yn Nyffryn Gwy, am un diwrnod yr wythnos ar ddydd Llun, a hynny o'r 1af Ebrill 2024, ac eithrio pedwar diwrnod Gŵyl y Banc. Nod y cynnig yw creu gwasanaeth mwy cynaliadwy yn y tymor hir ac alinio â gwasanaethau treftadaeth eraill. Bydd y safle yn parhau ar agor ac yn hygyrch 7 diwrnod yr wythnos i gefnogi cerdded a lles.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Bydd y cynnig yn lleihau cyllideb y gwasanaeth Atyniadau Treftadaeth £10,000 bob blwyddyn o 2024/25 i 2027/28.
- **Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau:** Effaith gyfyngedig fydd hyn ar y safonau gwasanaeth ar gyfer ymwelwyr a chymunedau lleol, gan y bydd y safle'n cynnig ei ystod lawn o wasanaethau pan fydd ar agor ar y chwe diwrnod. Fodd bynnag, fe all y cynnig effeithio ar fusnesau eraill a niferoedd twristiaeth yn yr ardal, yn ogystal â lleihau cyfleoedd recriwtio i bobl leol.
- **Effaith ar Bolisiau:** Bydd y safle'n parhau i gefnogi blaenoriaethau'r Cyngor o fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a'n lleihau anghydraddoldeb drwy barhau i ddarparu pwyntiau gwefru trydan a phaneli solar, gan fynd yn ddi-blastig, defnyddio cyflenwyr lleol, sicrhau hygyrchedd, creu cyfleoedd dysgu, a dweud yn briodol. straeon.

Atyniadau - Defnyddio grantiau'r Gronfa Ffyniant Gyffredin i dalu am staff craidd tra'n darparu Treftadaeth Heddiw Yfory a Dyfodol Creadigol

- **Arbediad: £60,000**
- **Cynnig:** Mae'r cynnig yn arbediad o £60k drwy ddefnyddio ein gweithlu presennol i gyflawni canlyniadau'r Gronfa Ffyniant Gyffredin. Bydd y cyllid hwn yn cyflwyno prosiect Treftadaeth Heddiw Yfory – a fydd yn gwella 10 o safleoedd Treftadaeth y sir drwy roi Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Dreftadaeth a'r prosiect Dyfodol Creadigol ar waith – a fydd yn gweithio ar draws asiantaethau celfyddydol, gyda gwasanaethau ieuencid a darparwyr hyfforddiant i gefnogi a rheoli cyfleoedd celfyddydau creadigol i bobl ifanc.

Cefn Gwlad a Diwylliant - Creu Incwm Ychwanegol

- **Arbediad: £25,000**
- **Cynnig:** Adennill costau rheoli prosiect a chyflawni prosiect ychwanegol o grantiau.

Cefn Gwlad a Diwylliant - Mynediad i Gefn Gwlad - Creu Incwm Ychwanegol

- **Arbediad: £35,000**
- **Teitl a Chyd-destun y Cynnig:** Mae'r cynnig yn gynnig arbediad cyllideb ar gyfer y gwasanaeth Mynediad Cefn Gwlad o fewn cyfarwyddiaeth MonLife ar gyfer 2024/25.
- **Sgôp a Disgrifiad o'r cynnig:** Ei nod yw adlinio'r tîm Mynediad i Gefn Gwlad er mwyn cynyddu'r gallu i adennill costau rheoli prosiect a chostau cysylltiedig o gyllidebau prosiectau a chynyddu'r incwm a gynhyrchir. Bydd hyn yn gofyn am ailflaenoriaethu gweithgaredd y tîm ac addasu rolau a chyfrifoldebau.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Mae'r cynnig yn disgwyl lleihau cyllideb bresennol y gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad o £35,000 bob blwyddyn o 2024/25, tra bod cyllid prosiect ar gael.

- **Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau:** Bydd y cynnig yn lleihau hyblygrwydd y tîm Mynediad Cefn Gwlad i ymateb i faterion a datrys problemau cynnal a chadw a chyfreithiol. Bydd hefyd yn cyfyngu ar gyflawni blaenoriaethau'r Cyngor o fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a lleihau anghydraddoldeb yn y dyfodol.

Cefn Gwlad a Diwylliant – Adolygu'r cyfraniad ariannol a'r gefnogaeth i Ganolfan Groeso'r Fenni

- **Arbediad: £10,000**
- **Teitl y Cynnig a Rhif Cyfeirnod:** Y cynnig yw ymatal cyfraniad CSF i Ganolfan Groeso'r Fenni. Mae'r gwasanaeth yn cael ei redeg gan Gymdeithas Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog (CPCBB) mewn partneriaeth â Chyngor Tref y Fenni.
- **Effaith ar y Gyllideb a'r Flwyddyn Darged:** Nod y cynnig yw arbed £10,000 y flwyddyn drwy leihau'r cyfraniad i CPCBB. Y flwyddyn darged yw 2024/25.
- **Sgôp a Disgrifiad o'r Cynnig:** Mae'r cynnig yn ymwneud ag ail-gyflunio'r gwasanaeth a gynigir yn Neuadd y Dref Y Fenni, lle mae'r Ganolfan Groeso. Model posibl yn y dyfodol yw integreiddio pwynt gwybodaeth twristiaeth o fewn gwasanaethau Hyb/Llyfrgell MonLife a'r swyddfa docynnau bresennol.
- **Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau a Pholisïau:** Mae'r cynnig yn adlewyrchu'r straen ariannol ar y trefniadau partneriaeth a'r gost uchel fesul defnyddiwr y gwasanaeth presennol. Bydd y cynnig yn cynnal mynediad at wybodaeth i'r rhai nad ydynt yn gallu cyrchu adnoddau ar-lein a bydd yn dilyn polisi a gweithdrefn iaith Gymraeg.
- **Risgiau a Mesurau Lliniaru:** Y prif risg yw'r angen i ymgynghori a chytuno ar fodel gweithredu'r dyfodol gyda phartneriaid a rhanddeiliaid. Y cam lliniaru yw cynnal trafodaethau gydag APCBB a Chyngor Tref y Fenni. Yn dibynnu ar y model gweithredu terfynol, gall y cynnig hefyd gyflwyno cyfleoedd cydweithio gyda'r partneriaid.

Cefn Gwlad a Diwylliant – Talu am amser swyddogion o gyllid A106

- **Arbediad: £15,000**
- **Cynnig:** Adennill costau rheoli prosiect sy'n uniongyrchol gysylltiedig â chyflawni cynlluniau seilwaith gwyrdd a hamdden a ariennir gan Adran 106.

Hamdden, Chwaraeon ac Antur Awyr Agored - Symud i fodel gweithredu mwy cynaliadwy, gan greu safle aml-swyddogaeth gyda Gwasanaeth Atgyfeirio Disgyblion a Gwasanaethau Cymdeithasol yn ail-ymgysylltu

- **Arbediad: £70,000**
- **Teitl y Cynnig a'r Maes Gwasanaeth:** Y cynnig yw symud i fodel mwy cynaliadwy ar gyfer y gwasanaeth antur awyr agored, sy'n rhan o gyfarwyddiaeth MonLife a leolir yng Ngilwern.
- **Sgôp a Disgrifiad y Cynnig:** Nod y cynnig yw lleihau'r cymhorthdal ar gyfer y gwasanaeth, sy'n cynnig ymweliadau preswyl a dydd awyr agored i bobl ifanc, drwy archwilio cyfleoedd newydd gydag addysg a gwasanaethau cymdeithasol, datblygu model busnes mwy cost-effeithiol, a mynd i'r afael ag anghydraddoldebau mewn darpariaeth addysg awyr agored.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Mae'r cynnig yn disgwyl lleihau'r gyllideb ar gyfer y gwasanaeth antur awyr agored o £70,000 bob blwyddyn o 2024/25 i 2027/28.
- **Effaith ar Staffio:** Nid yw'r cynnig yn golygu lleihau nifer y swyddi ond mae'n dibynnu ar hyfforddwyr llawrydd i gyflenwi'r gwasanaethau craidd a busnes yn y tymor prysur.

- **Effaith ar y Gwasanaeth:** Nid yw'r cynnig yn effeithio ar ddyletswyddau statudol na chyfreithiol y gwasanaeth ond gall arwain at lai o hyblygrwydd ac ymrwymiad gan hyfforddwyr llawrydd a mwy o bwysau ar y tîm cyfyngedig.
- **Ariannu Allanol:** Nid yw'r cynnig ar hyn o bryd yn nodi unrhyw ffynonellau cyllid allanol, ond bydd y gwasanaeth yn parhau i chwilio am gyfleoedd ariannu grant yn y dyfodol drwy weithio mewn partneriaeth.

Canolfannau hamdden - Newid amseroedd cau - yn cau yn ystod yr wythnos am 21:30 ac am 16:30 ar y penwythnos

- **Arbediad: £140,000**
- **Effaith ar y Gyllideb a Tharged yr Arbedion:** Mae'r cynnig yn anelu at leihau cyllideb y gwasanaeth canolfan hamdden o £140,000 y flwyddyn o 2024/25 i 2027/28 drwy leihau oriau agor.
- **Gostyngiad Arfaethedig mewn Orlau Agor:** Mae'r cynnig yn awgrymu cau'r canolfannau hamdden a gweithgareddau i'r cyhoedd am 9:30pm yn ystod yr wythnos ac am 4:30pm ar benwythnosau ac addasu'r rota staff yn unol â hynny.
- **Effaith a Mesurau Lliniaru ar gyfer Cwsmeriaid a Staff:** Mae'r gwasanaeth yn cydnabod y gallai'r gostyngiad mewn oriau effeithio ar rai cwsmeriaid a chlybiau ac mae'n cynnig trafod a darparu opsiynau eraill. Mae'r cynnig hefyd yn nodi y bydd staff yn cael cynnig sifftiau amgen neu gyfleoedd adleoli lle bo hynny'n bosibl ar draws gwasanaethau MonLife i leihau'r golled o ran oriau.
- **Aliniad Corfforaethol ac Asesiad Effaith Integredig:** Mae'r cynnig yn cyd-fynd â chynllun Cymunedol a Chorfforaethol CSF drwy barhau i ddarparu cyfleoedd hamdden lleol i gefnogi lles a chyfrannu at leihau allyriadau carbon.
- **Arfarnu Opsiynau ac Ymgynghori:** Mae'r cynnig yn ystyried cau ar adegau eraill, megis yn gynnar yn y bore neu un diwrnod yr wythnos, ond yn eu gwrthod ar sail y data sydd ar gael a defnydd hanesyddol.

Ail-alinio darpariaeth Clwb Ieuenctid

- **Arbediad: £20,000**
- **Teitl a Sgôp y Cynnig:** Y cynnig yw archwilio modelau darparu amgen ar gyfer darpariaeth ieuenctid, gan gynnwys clybiau ieuenctid cymunedol, i leihau'r gwariant craidd o £20,000.
- **Data a Thystiolaeth Atebol:** Mae'r gwasanaeth wedi defnyddio data presennol ar gyfer nifer y bobl ifanc unigol a'r cysylltiadau a wnaed ym mhob clwb ieuenctid a chanolfan ieuenctid.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Bydd y cynnig yn lleihau'r gyllideb bresennol o £20,000 yn y flwyddyn darged 2024/25.
- **Effaith ar Staffio:** Ni fydd y cynnig yn effeithio ar nifer y staff neu swyddi cyfwerth ag amser llawn yn y maes gwasanaeth, gan y bydd y modelau darparu amgen yn dibynnu ar wirfoddolwyr, sefydliadau trydydd sector, a Chynghorau Cymuned.
- **Effaith ar y Gwasanaeth:** Bydd y gwasanaeth yn anelu at gadw lefel y ddarpariaeth ieuenctid mynediad agored ond bydd angen ymgynghori a chydweithio â phartneriaid a rhanddeiliaid, yn ogystal â datblygu pecyn cymorth i gefnogi animeiddio cymunedol.
- **Ariannu allanol:** Bydd y cynnig yn ystyried y cyfleoedd ar gyfer cyllid allanol, megis Grant Cymorth Ieuenctid Llywodraeth Cymru, y Cynghorau Tref a Chymuned, ac elusennau a phartneriaid trydydd sector.

Ailgynllunio'r Gwasanaeth Marchnata ac Aelodaeth

- **Arbediad: £50,000**
- **Teitl y Cynnig:** Mae hwn yn gynnig arbed arian yn y Gwasanaeth Marchnata ac Aelodaeth yn y Gyfarwyddiaeth MonLife.
- **Sgôp a Disgrifiad o'r Cynnig:** Mae'r cynnig yn anelu at gyflawni arbedion effeithlonrwydd drwy gysoni gwasanaethau rhwng adrannau, adolygu swyddi a gwella'r ddarpariaeth meddalwedd ar gyfer casglu taliadau aelodaeth.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Bydd y cynnig yn arwain at ostyngiad ariannol o £50,000 yn y flwyddyn gyllideb gyfredol 2024/25.
- **Effaith ar y Gwasanaeth:** Ni fydd y cynnig yn effeithio ar safonau gwasanaeth na'r dyletswyddau statudol neu gyfreithiol. Bydd yn cysoni'r cynigion marchnata a hyrwyddo ar draws pob safle, yn cynyddu nifer yr ymwelwyr a boddhad cwsmeriaid, ac yn darparu opsiynau talu mwy hyblyg a chyfraddau casglu gwell.
- **Effaith ar Bolisiau:** Ni fydd y cynnig yn effeithio ar flaenoriaethau'r Cyngor o fynd i'r afael â newid hinsawdd a lleihau anghydraddoldeb yn y Cynllun Cymunedol a Chorfforaethol.
- **Effaith ar Gydraddoldeb, y Gymraeg, Diogelu a Chenedlaethau'r Dyfodol:** Ni fydd y cynnig yn effeithio ar y grwpiau â nodweddion gwarchodedig, y defnydd o'r Gymraeg, na'r cyfrifoldebau diogelu. Bydd yn cydymffurfio â'r nodau llesiant cenedlaethol a ddisgrifir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Ailstrwythuro Rheolaeth Lefel Uchel – model rheoli ardal

- **Arbediad: £120,000**
- **Teitl y Cynnig a'r Rhif Cyfeirnod:** Y cynnig yw cyflwyno strwythur rheoli ardal fesul cam o fewn MonLife.
- **Cwmpas a Sgôp y Cynnig:** Nod y cynnig yw gwella effeithlonrwydd, cydweithio a boddhad cwsmeriaid drwy leihau haenau rheoli, defnyddio data ac adnoddau canolog, cynyddu darpariaeth leol a grymuso a lle bo modd creu un pwynt cyswllt ar gyfer pob ardal.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Byddai'r cynnig yn arwain at ostyngiad yn y gyllideb o £120,000 ar gyfer 2024/25.
- **Effaith ar Staffio:** Byddai'r cynnig yn effeithio ar nifer o staff cyfwerth ag amser llawn yn MonLife a byddai lleihau unrhyw swyddi dilynol yn dilyn yr adolygiad cychwynnol yn cael ei reoli ar sail unigol.
- **Effaith ar y Gwasanaeth:** Disgwylir na fyddai'r cynnig yn cael unrhyw effaith ar safon y gwasanaeth a ddarperir gyda mesurau lliniaru yn cael eu gweithredu lle bo modd. Nid oes unrhyw oblygiadau ar ddyletswyddau statudol na chyfreithiol MonLife.
- **Aliniad Corfforaethol:** Mae'r cynnig yn cyd-fynd â chynllun Cymunedol a Chorfforaethol CSF i barhau i ddarparu gwasanaethau lleol gwerthfawr.

Cynnydd mewn ffioedd a thaliadau nad ydynt wedi'u cynnwys mewn cynigion ar wahân

- **Arbediad: £27,000**
- **Cynnig:** Cynnydd mewn ffioedd a thaliadau am wasanaethau dewisol yn unol â chostau cynyddol darparu'r gwasanaethau hyn.

Adnoddau

Cyllideb 2023/24	Cyllideb Ddrafft 2024/25	% Newid
£8,302,000	£8,326,000	+0.3%
<p>Mae'r Gyfarwyddiaeth yn darparu ystod o swyddogaethau corfforaethol sy'n ceisio diogelu'r Cyngor a chefnogi gwasanaethau i addasu ac esblygu mewn ymateb i amgylchiadau a gofynion newidiol. Mae'r portffolio'n cwmpasu'r holl swyddogaethau cyllid a refeniw canolog sy'n angenrheidiol i gynnal trosolwg a gweinyddu cyllid y Cyngor. Mae timau canolog yn gweithio gyda gwasanaethau i ysgogi dylunio digidol ac arloesi, yn ogystal â sicrhau bod trefniadau cadarn ar waith ar gyfer llywodraethu gwybodaeth a thechnoleg. Mae ein timau Gwasanaethau Landlordiaid yn ceisio sicrhau bod portffolio tir ac eiddo'r Cyngor yn parhau i fod yn addas i'r diben. Mae Archwilio Mewnol ac Iechyd a Diogelwch Corfforaethol yn cyflawni rolau pwysig i sicrhau bod rheolaethau yn eu lle ac yn gweithredu a bod risgiau'n cael eu nodi a'u rheoli.</p>		

Buddsoddiadau Masnachol – Gwrthdroi pwysau incwm

- Arbediad: £208,000
- Cynnig: I adlewyrchu'r gwelliant a ragwelir mewn incwm rhent ar draws y portffolio buddsoddi masnachol o ganlyniad i denantiaethau diwygiedig y cytunwyd arnynt.

Incwm - Unedau diwydiannol, mynwentydd, ffermydd sirol

- Arbediad: £100,000
- Cynnig: Mae'r tri maes gwasanaeth wedi rhagori ar eu targedau incwm yn gyson dros y blynnyddoedd diwethaf, ac felly mae cyllidebau'n cael eu cynyddu i adlewyrchu hyn.

Gwasanaethau eiddo – Cydweithredu â Heddlu Gwent

- Arbediad: £50,000
- Cynnig: Mae'r awdurdod yn darparu gwasanaethau dylunio a chynnal a chadw eiddo i Heddlu Gwent fel rhan o gytundeb cydweithio. Mae rhagamcanion ar gyfer 24/25 yn amcangyfrif y gellir cynyddu adferiad incwm o £50k i dalu am ddyfarniad cyflog a chwyddiant.

Gostyngiad yng nghyfraniad y gwasanaeth adnoddau a rennir

- Arbediad: £17,000
- Cynnig: Lleihad yn y cyfraniad gofynnol i'r Gwasanaeth Rhannu Adnoddau (SRS) yn dilyn arbedion effeithlonrwydd gan y sefydliad. Mae SRS yn ddarparwr TGCh cydweithredol yn Ne Cymru sy'n darparu gwasanaethau i nifer o sefydliadau sector cyhoeddus, gan gynnwys Cyngor Sir Fynwy.

Uned y Prif Weithredwr

Cyllideb 2023/24	Cyllideb Ddrafft 2024/25	% Newid
£3,181,000	£3,288,000	+3.3%
Mae'r Gyfarwyddiaeth hon yn gyfrifol am ystod o wasanaethau cymorth. Mae hyn yn cynnwys Adnoddau Dynol, Hyfforddiant, Cyflogres, Polisi a Pherfformiad, Partneriaethau, Cysylltiadau Cwsmeriaid a swyddogaeth graffu'r Cyngor. Rydym yn canolbwyntio ar leihau costau drwy ddefnydd gwell o ddata a thechnoleg.		

Polisi - Hyfforddiant a Datblygu'r Gweithlu - Ad-drefnu staffio (£65k) Gweithio mewn partneriaeth i ddarparu hyfforddiant ar-lein (£10.5k)

- **Arbediad: £75,500**
- **Disgrifiad o'r Cynnig:** Nod y cynnig yw ailstrwythuro'r trefniadau staffio, dileu swydd wag a chydweithio â phartneriaid eraill i rannu adnoddau a chostau hyfforddi ar-lein.
- **Effaith ar y Gyllideb:** Byddai'r cynnig yn arwain at arbediad o £75,500 yn 2024/25.
- **Effaith ar Ddarparu Gwasanaethau a Pholisïau:** Byddai'r cynnig yn lleihau Capasiti AD trwy ddileu swydd gymwysedig Sefydliad Siartredig Personél a Datblygu (CIPD). Byddai gwella cyfleoedd hunanwasanaeth i reolwyr yn lliniaru rhywfaint ar gyfer hyn. Byddai'r cynnig hefyd yn alinio datblygiad hyfforddiant ag amcanion y cyflogai ac amcanion corfforaethol, megis llythrennedd carbon.
- **Risgiau a Mesurau Lliniaru:** Mae'r gwasanaeth yn wynebu dau brif risg: yr oedi posibl wrth ddatblygu'r system dysgu ar-lein oherwydd ymuno â chonsortium a gostyngiad yn lefel y gefnogaeth i faterion staffio oherwydd dileu swydd. Mae'r camau lliniaru yn cynnwys gweithio'n uniongyrchol gyda'r datblygwr a defnyddio technoleg newydd i gynyddu hunanwasanaethu a lleihau prosesu â llaw. Nid yw'r cynnig yn arwain at unrhyw ddiswyddiadau, goblygiadau cyfreithiol, na diwygiadau polisi.

Cyflogres ac Adnoddau Dynol - Rhyddhau cyllidebau wrth gefn ar gyfer gweithredu e-recriwtio

- **Arbediad: £10,000**
- **Cynnig:** Roedd y cyllid hwn wedi'i neilltuo ar gyfer gweithredu meddalwedd newydd. Mae gwaith gan y tîm wedi arwain at gyflawni hyn yn is na'r costau a ragwelwyd, gan alluogi i ran o'r gyllideb gael ei rhyddhau.

Y Gyfraith a Llywodraethiant

Cyllideb 2023/24	Cyllideb Ddrafft 2024/25	% Newid
£2,667,000	£2,894,000	+8.5%
<p>Mae Cyfarwyddiaeth y Gyfraith a Llywodraethu yn gyfrifol am ddarparu cyngor a chymorth cyfreithiol i'r Cyngor a'i adrannau, yn ogystal â darparu gwasanaethau democrataidd a swyddogaethau swyddogion monitro. Mae hyn yn cynnwys pob agwedd ar waith cyfreithiol o gaffael a contractau, eiddo, ymglyfreitha sifil a throseddol, cyfraith cyflogaeth, lles oedolion a phlant a phriddiannau tir. Mae'r Gyfarwyddiaeth hefyd yn gyfrifol am sicrhau bod y prosesau gwneud penderfyniadau ar draws y Cyngor yn gadarn, gan roi arweiniad ar y materion hyn i aelodau etholedig ac uwch swyddogion. Yn ogystal, mae'r Gyfarwyddiaeth yn gyfrifol am oruchwylio'r modd y cynhelir etholiadau, rheoli cofnodion y Cyngor, a darparu cymorth i bwyllgorau a chyfarfodydd y Cyngor.</p>		

Ymatal rhag llenwi'r rôl - Swydd Paragyfreithiol

- **Arbediad: £33,000**
- **Cynnig:** Daeth y swydd Paragyfreithiol yn wag yn 23-24 a phenderfynwyd peidio â'i llenwi er mwyn helpu i adennill y gyllideb yn ystod y flwyddyn. Mae'r penderfyniad wedi ei wneud i ymatal rhag apwyntio i'r swydd am 12 mis arall er mwyn sicrhau'r arbedion yn 24-25.

Costau ac Ardollau Corfforaethol

Cyllideb 2023/24	Cyllideb Ddrafft 2024/25	% Newid
£27,517,000	£29,462,000	+7.1%
<p>Mae'r Gyfarwyddiaeth yn goruchwylio casglu a thalu'r praeseptau a'r ardollau a osodir gan gyrff allanol megis yr Heddlu, Cyngorau Cymuned, Gwasanaeth Tân, Parciau Cenedlaethol a Byrddau Draenio. Mae hefyd yn rheoli'r gwaith o oruchwylio gwasanaethau yswiriant a rheoli risg y Cyngor er mwyn sicrhau bod gan y Cyngor yswiriant priodol ar waith ar gyfer y gwasanaethau y mae'n eu darparu.</p> <p>Lle nodir pwysau trawsbynciol a chynigion arbed ar y cam gosod cyllideb, bydd y gyllideb gorfforaethol yn aml yn cadw'r rhain nes bod y cynigion wedi'u datblygu'n ddigonol ac y gellir eu dosrannu dros gyllidebau gwasanaethau.</p>		

Defnyddio arian o'r gronfa Wcreineg ar gyfer talu am gostau cysylltiedig

- **Arbediad: £200,000**
- **Cynnig:** Costau craidd sy'n ymwneud â'r gefnogaeth a'r cymorth parhaus a ddarperir i'n trigolion yn Wcráin.

Adran 2: Pwysau o ran Costau ar gyfer 2024/25

Pwysau o ran Costau	£
Plant a Phobl Ifanc	
<p>Brenin Harri 3 – 19: Gyda'r ysgol newydd i fod i agor yn Hydref 2024 bydd y cyfraddau'n cynyddu. Mae'n ofynnol drwy'r rheoliadau cyllid ar gyfer ysgolion bod yr holl drethi'n cael eu hariannu'n llawn gan yr Awdurdod Lleol. Bwriad y cynnig hwn yw gweld y gyllideb ychwanegol yn cael ei rhoi i'r gyllideb ysgol unigol i'w throsglwyddo'n uniongyrchol i'r ysgol newydd.</p>	125,000
<p>Brenin Harri 3 – 19: Costau rheoli ar gyfer y Ganolfan Adnoddau Arbenigol newydd (CAA) i gefnogi darpariaeth dysgu ychwanegol.</p> <p>Mae angen athrawes arweiniol ar gyfer y CAA i gychwyn cyn gynted â phosibl er mwyn lleihau'r ffactorau risg presennol a datblygu'r ddarpariaeth yn effeithiol. Byddai'r athro arweiniol hefyd yn hwyluso'r broses bontio, yn ymgysylltu â rhieni ac yn recriwtio staff ar gyfer y CAA.</p> <p>Bydd yr CAA angen dau ddosbarth ychwanegol ar gyfer Medi 2024, un yn y cyfnod cynradd ac un yn y cyfnod uwchradd, gyda chyfanswm cost o £199,344. Mae'r gost hon yn cynnwys un athro a dau gynorthwyydd addysgu lefel 2 fesul dosbarth, yn unol â'r disgwyl ar gyfer pob CAA arall.</p>	199,000
<p>Mae pwysau sylweddol yn y gyllideb trafnidiaeth oherwydd y costau gan gcontractwyr. O ystyried y contractwyr marchnad presennol a chostau tanwydd uchel, bu cynnydd yn y costau a godwyd.</p> <p>Mae rhan o'r gyllideb cludiant yn cefnogi disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol i sicrhau y gellir mynd â nhw i ysgol / lleoliad arbenigol sy'n gallu diwallu eu hanghenion.</p> <p>Mae nifer y disgyblion sy'n mynychu lleoliadau all-sirol yn lleihau ond mae cost y cytundebau presennol yn cynyddu'n sylweddol. Yn ogystal, tra bod disgyblion yn aros yn ysgolion Sir Fynwy bydd angen cludo rhai o hyd i ganolfannau adnoddau arbenigol Sir Fynwy.</p>	745,000
<p>Cronfa Wrth Gefn ar gyfer Darpariaeth Dysgu Ychwanegol (DDY): Cronfa wrth gefn ychwanegol o £100,000 i ysgolion ddarparu cymorth dwys tymor byr i ddisgyblion â DDY sy'n wynebu sefyllfa o argyfwng.</p> <p>Nod hyn yw helpu plant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol hynod gymhleth ac sydd mewn perygl o gael eu gwahardd, i wella eu presenoldeb, i atal neu leihau gwaharddiadau cyfnod penodol a pharhaol, a'u cadw yn ysgolion CSF ac osgoi darpariaeth ddrud y tu allan i'r sir.</p> <p>Mae'r gronfa ar gael i ddisgyblion â Chynlluniau Datblygu Unigol (CDU) statudol sy'n profi cyfnod o argyfwng, yn ogystal ag ar gyfer plant sy'n derbyn gofal (CLA) nad oes ganddynt ADY/CDU ond sydd ag ymddygiad sydd wedi'i ddadseleiddio'n fawr.</p>	100,000
<p>Sicrhau £375,000 ychwanegol i ddarparu Darpariaeth Dysgu Ychwanegol (DdY) ddigonol ar gyfer plant/pobl ifanc ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) sydd angen Cynllun Datblygu Unigol dan arweiniad yr awdurdod lleol.</p> <p>Bydd hyn yn sicrhau bod gan blant/pobl ifanc ag ADY DDdY priodol i ddiwallu eu hanghenion, i sicrhau bod gan blant/pobl ifanc sy'n derbyn gofal DDdY briodol i ddiwallu eu hanghenion ac i gadw plant/pobl ifanc yn eu hysgolion cymunedol pryd bynnag y bo modd.</p>	375,000

Pwysau o ran Costau	£
Nod hyn yw cael effaith gadarnhaol ar bresenoldeb a lleihau gwaharddiadau, a chreu system addysg wirioneddol gynhwysol sy'n cydnabod mannau cychwyn, cryfderau ac anghenion addysgol dysgwyr, yn unol â'r Cynllun Cymunedol a Chorfforaethol.	
Sicrhau £67,000 ychwanegol i greu mwy o gapasiti yn rôl / sgôp Arweinydd Dysgwyr Sy'n Agored i Niwed (DSAN) i gwrdd â'r galw uchel / cynyddol, gyda chynnydd posibl yn y rôl DSAN bresennol a chreu swydd newydd ar gyfer swyddog ychwanegol a all gefnogi'r galw presennol. Bydd hyn yn galluogi mwy o gapasiti i reoli a chefnogi ysgolion i leihau lefelau gwaharddiadau, i reoli anghenion Plant sy'n Derbyn Gofal o fewn addysg yn CSF, ac i fynd i'r afael â'r agenda bwlio heriol, yr agenda gweithredu gwrth-hiliaeth a'r monitro. o Gynlluniau Cymorth Bugeiliol.	67,000
Cyfanswm – Plant a Phobl Ifanc	1,611,000
Gofal Cymdeithasol ac Iechyd	
Cydnabod y pwysau cyllidebol a ragwelir o'r adolygiad o ffioedd darparwyr gofal ar draws gofal cymdeithasol Plant ac Oedolion fel rhan o'r trafodaethau ffioedd blyneddol. Mae darparwyr gofal yn wynebu costau a phwysau amrywiol, megis y cynnydd yn y Cyflog Byw go iawn, chwyddiant, tanwydd, yswiriant, a chyflogau staff nad ydynt yn ofal. Mae'r trafodaethau ffioedd gyda'r darparwyr gofal yn heriol. Er gwaethaf y cefndir o ostyngiad mewn chwyddiant, mae tua 2/3 o'r pwysau costau o ganlyniad i staffio, sy'n cael ei effeithio'n bennaf gan gynydd yn y cyflog byw gwirioneddol.	2,760,000
Gofal Maeth - Adolygiad blyneddol o lwfansau cyn i Lywodraeth Cymru gyhoeddi strwythur ffioedd 2024/25 ym mis Ionawr 2024. Recriwtio a chadw mwy o ofalwyr maeth o'r Awdurdod Lleol, yn hytrach na dibynnu ar asiantaethau maethu annibynnol i wella canlyniadau a lleihau costau i blant sy'n derbyn gofal. Mae gan CSF gyfran uchel o blant mewn gofal maeth nad yw'n berthnasau sy'n cael eu lleoli gydag IFAs (54.7%), sy'n cyfyngu ar allu CSF i fonitro a chefnogi ansawdd gofal, ac yn costio mwy na lleoliadau awdurdod lleol. Mae Maethu Cymru yn gweithio tuag at gynnig cyson i bob gofalwr maeth yng Nghymru, a elwir yn "Ymrwymiad Cenedlaethol", sy'n cynnwys cysoni taliadau ac sy'n sylweddol uwch na thaliadau sgiliau presennol CSF.	185,000
Gwarchod y Cyhoedd - Adfer cyllideb y Pennaeth Gwasanaeth yn dilyn adolygiad o adnoddau'r gwasanaeth.	99,000
Gwasanaethau Oedolion a Phlant 2023/24 - gorwariant rheolaidd. £3.909m - Mae Gwasanaethau Oedolion yn parhau i fod mewn sefyllfa weithredu hynod gyfnewidiol gyda risgiau'n gysylltiedig â lefelau galw, cymhlethdod y galw, pwysau chwyddiant, a phrinder llafur. Mae gan wasanaethau oedolion orwariant sylweddol: Mae angen ychwanegol am 26 o leoliadau mewn cartrefi gofal, pwysau cyson yn sgil cynnig ffioedd darparwyr a galw am wasanaethau dibreswyl a rhyddhau o'r ysbty. Mae grŵp sicrhau ansawdd wedi'i sefydlu i adolygu'r holl becynnau gofal cyn eu cymeradwyo. £0.207m - Amcangyfrifir bod pwysau ar wasanaethau plant oherwydd costau cynyddol oherwydd staffio, ffioedd darparwyr a chwyddiant. Mae'r gwasanaeth wedi rhoi cynllun arbedion uchelgeisiol ar waith i adolygu lleoliadau, ond mae'n	4,116,000

Pwysau o ran Costau	£
dal i wynebu heriau o ran recriwtio a chadw gweithwyr cymdeithasol sy'n diogelu plant.	
Grant gweithlu gofal cymdeithasol – mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi gostyngiad o 22% yn y grant hwn ar gyfer 2024/25 sy'n cefnogi gwariant craidd o fewn gofal cymdeithasol.	250,000
Cyfanswm – Gofal Cymdeithasol ac Iechyd	7,410,000
Cymunedau a Lleoedd	
<p>Gwastraff - Ailgylchu pwysau'r farchnad, chwyddiant contractau a phwysau rheolaidd o 2023/24</p> <p>Mae'r farchnad ailgylchu wedi bod yn hynod gyfnewidiol, gan arwain at gost flynyddol o £600,000 i'w waredu yn lle'r sero net disgwylidig. Dyma'r prif yrrwr ar gyfer y gorwariant yn 23-24 a'r pwysau rhagamcanol ar gyfer 24-25.</p> <p>Mae casgliadau ailgylchu bellach yn cael eu gweld fel costau craidd y Cyngor ac mae lefelau cyllid grant wedi gostwng. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i'r gwasanaeth ddibynnu mwy ar ei gyllideb ei hun i gyrraedd y targedau ailgylchu statudol o 70% a'r rheoliadau ailgylchu yn y gweithle.</p> <p>Mae gan y gwasanaeth £3.9m o gontractau allanol ar gyfer storio, cludo, gwaredu a thrin ailgylchu a gwastraff. Mae'r contractau hyn yn codi prisiau bob blwyddyn, sydd wedi'u rheoli gydag arbedion ac incwm yn ystod y flwyddyn yn y gorffennol, ond mae'r dull hwn yn anghynaliadwy.</p> <p>Ailgylchu a chasglu gwastraff yw un o'r ychydig wasanaethau sy'n effeithio ar bob preswlydd bob wythnos, gyda thros 3.9m o ryngweithio uniongyrchol y flwyddyn. Mae'r gofynion a'r disgwyliadau ar y gwasanaeth yn eithriadol o uchel ac eisoes dan bwysau. Bydd y cynnydd yn y gyllideb yn caniatáu i'r gwasanaeth barhau fel y mae, heb ddarparu capasiti ychwanegol na lleihau'r galw.</p>	1,009,000
<p>Pwysau costau cludiant: £200k oherwydd costau cynyddol tanwydd, llogi, rhannau a chynnal a chadw ar gyfer y fflyd drafnidiaeth.</p> <p>Mae'r gwasanaeth wedi ceisio lleihau'r pwysau drwy adolygu'r fflyd a llogi, gwerthu neu derfynu trefniadau prydlesu rhai cerbydau.</p> <p>Mae angen fflyd weithredol graidd o hyd ar y gwasanaeth y mae'n rhaid ei chynnal, ei gwasanaethu a'i harolygu. Mae costau rhannau a thanwydd yn cynyddu ac mae oedi cyn cael rhannau.</p> <p>Mae'r gwasanaeth wedi cychwyn ar drawsnewid y fflyd ar gyfer ceir a cherbydau masnachol ysgafn, ond mae'r fflyd yn dibynnu'n bennaf ar ddiesel ac yn agored i amrywiadau ym mhrisiau tanwydd.</p>	200,000
<p>Trafnidiaeth - Diffyg targed incwm Cynllun Ceir Gwyrdd</p> <p>Ail-lansiwyd cynllun Tusker yn 2023 ar y sail y byddai'r arbedion corfforaethol yn cael eu trosglwyddo i'r ymgeisydd yn hytrach na'u cadw gan yr Awdurdod i wneud y cynllun yn fwy hygyrch i staff. Bydd angen dileu'r targed incwm gan na fydd hyn yn gyraeddadwy.</p>	46,000
<p>Codiad contract blynyddol ar gyfer contractau cartref i ysgol</p> <p>Mae'r Cyngor yn gwario tua £5.85m y flwyddyn ar 174 o gontractau ar gyfer cludiant o'r cartref i'r ysgol. Mae gan y contractau gymal codiad blynyddol sy'n adlewyrchu costau cynyddol tanwydd, cynnal a chadw a chostau gyrwyr. Mae'r codiad yn seiliedig ar adroddiad Monitro Costau gan y Cydffederasiwn Cludiant Teithwyr (CPT).</p>	50,000

Pwysau o ran Costau	£
Mae'r Cyngor wedi amcangyfrif y bydd y cynnydd blynyddol ar gyfer contractau cartref i ysgol yn arwain at gost ychwanegol o £50,000 ar gyfer y flwyddyn academiaidd nesaf. Mae hyn yn seiliedig ar gyfradd ymgodiad o 3%, a all newid yn dibynnu ar yr adroddiad CPT terfynol.	
Cyfanswm – Cymunedau a Lleoedd	1,305,000

MonLife	
Adfer cyllideb o arwerthiant untro Caterpod	
Mae'r gwasanaeth wedi elwa o werthiant untro o £10k yn 2023/24. Bydd angen adfer y gyllideb hon fel y cynlluniwyd ar gyfer 2024/25.	10,000
Pwysau incwm Theatr Borough.	
Mae'r Theatr Borough yn dal i wella ar ôl cau am 3 blynedd cyn agor yn hwyr ym mis Ionawr 2023 oherwydd gwaith adnewyddu, sydd wedi gwaethygu'r pwysau.	
Yn sgil gorfod cau drwy'r cyfnod Covid a'r gwaith adnewyddu, rydym wedi gweld colled mewn incwm ac ni allai rhai o'r perfformiadau a archebwyd gael eu hailarchebu oherwydd eu hamserlen eu hunain. Mae wedi cymryd bron i 12 mis i adfer perfformiadau a chynulleidfaoedd i lefelau cyn Covid, ac rydym bellach mewn sefyllfa well gyda'r rhaglen ar gyfer 2024.	100,000
Mae strategaethau amrywiol ar y gweill i gynyddu incwm y theatr, megis ychwanegu mwy o sioeau, ceisio nawdd corfforaethol, ymgeisio am grantiau allanol, ac adolygu strwythur gweithredol y gwasanaeth.	
Canolfan Gyswllt - Cyllideb Meddalwedd Annigonol	
Mae costau trwyddedau teleffoni timau wedi cynyddu'n sylweddol. Mae'r Awdurdod yn dyrannu holl drwyddedau'r Awdurdod i'r ganolfan gyswllt ac mae hyn yn bwysau Awdurdod cyfan ac yn drwydded sy'n hanfodol i ganiatáu gweithrediadau ein cyngor o ddydd i ddydd.	69,000
Hybiau Cymunedol - Pwysau yn deillio o ddiswyddiadau, staffio gwasanaethau a chostau staffio cysylltiedig.	30,000
Ieuenctid - Gostyngiad mewn cyllid grant	
Mae cyllid craidd y Gwasanaethau Ieuenctid wedi'i leihau ac mae'r gwasanaeth yn dibynnu mwy ar incwm grant a chynhyrchu incwm, nad ydynt yn gynaliadwy. Mae'r gwasanaeth wedi derbyn grantiau penodol ar gyfer iechyd meddwl ieuenctid ac wedi creu ffyrdd arloesol o'u defnyddio a chael mynediad atynt gyda phartneriaid a rhanddeiliaid.	25,000
Mae'r argyfwng costau byw ac amseriad y cyllid grant wedi effeithio ar allu'r gwasanaeth i gynhyrchu incwm a thalu am wasanaethau craidd. Mae'r gwasanaeth hefyd wedi colli aelodau o'r tîm gafodd eu hariannu gan grantiau dros dro. Mae'r gwasanaeth wedi lleihau ei raglen wyliau oherwydd lefelau staffio ac mae'n wynebu anawsterau wrth gynnal gwasanaethau craidd pan fo aelodau staff yn sâl neu ar wyliau..	
Pwysedd Incwm Marchnadoedd	
Angen cynyddu nifer yr ymwelwyr, digwyddiadau a chefnogi busnesau lleol gyda'r trefi marchnad a thrwy ein harlwy marchnad a digwyddiadau amgen. Bydd y cynigion yn cynyddu nifer y marchnadoedd a gynhelir yn neuadd y farchnad, megis marchnad ffermwyr, marchnadoedd bwyd stryd, a ffair hen bethau, yn ogystal â digwyddiadau a gweithgareddau eraill sy'n addas ar gyfer y tymor a'r ymwelwyr.	45,000
Bydd unedau a stondinau masnachwyr neuadd y farchnad yn cael eu hadolygu i sicrhau eu bod yn adlewyrchu model adennill costau llawn, gan na chafodd rhai digwyddiadau a gynhaliwyd yn flaenorol yn neuadd y farchnad eu llogi am bris cost.	
Diffyg cyllid Bathodyn Glas	6,000

Ariennir bathodynau glas ar £6k y flwyddyn drwy Grant Cynnal Refeniw Llywodraeth Cymru. Mae cost bathodyn oddeutu £12k y flwyddyn - diffyg o 50%.	
Cyfanswm – MonLife	285,000
Uned y Prif Weithredwr	
Costau cynyddol trwyddedau'r gyflogres	
Mae meddalwedd cyflogres yn hollbwysig. Rydym yn rhagweld cynnydd uwch na chwyddiant yng nghostau'r drwydded flynyddol o 2024-25.	17,000
Galw cynyddol am gyfieithiadau Cymraeg	
Cynyddu'r gyllideb ar gyfer cyfieithu dogfennau cyhoeddus yn unol â'r cynnydd yn nifer y dogfennau sy'n cael eu cyhoeddi yn unol â gwerth yr Awdurdod o ran bod yn agored. Mae cyhoeddi dogfennau sydd ar gael i'r cyhoedd yn Gymraeg yn ofyniad statudol o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a'r Safonau Iaith Gymraeg cysylltiedig.	30,000
Cyfanswm - Uned y Prif Weithredwr	47,000
Y Gyfraith a Llywodraethiant	
Bydd cost lwfansau Aelodau a chostau cysylltiedig yn uwch na'r gyllideb sydd ar gael. Mae hyn yn cynnwys y pwysau cylchol a adroddwyd eisoes yn 2023/24 ynghyd ag effaith y dyfarniad cyflog posibl ar gyfer 2024/25.	135,000
Cyfanswm - Y Gyfraith a Llywodraethiant	135,000
Adnoddau	
Pennaeth Gwasanaeth – Landlordiaid ac eiddo	
Mae'r cynnig yn ceisio caniatáu ar gyfer ailsefydlu'r gyllideb ar gyfer Pennaeth Gwasanaethau Masnachol a Landlordiaid er mwyn caniatáu i'r swydd gael ei recriwtio'n barhaol ac yn ei dro er mwyn gallu adfer gallu arweinyddiaeth y Gwasanaethau Landlord.	108,000
Bydd hyn yn ei alluogi i wneud cynnydd gwell a chyflymach o ran cyflawni amcanion polisi'r Cyngor i'r graddau y maent yn berthnasol i bortffolio tir ac eiddo'r Cyngor.	
Chwyddiant tâl gwasanaeth budd-daliadau a rennir.	
Mae'r Gwasanaeth Refeniw a Budd-daliadau a Rennir yn cael ei redeg gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen. Bob blwyddyn, mae cyfraniad blynyddol Sir Fynwy yn cynyddu i adlewyrchu'r codiad cyflog blynyddol a chynyddrannau ar gyfer swyddogion y Gwasanaeth a Rennir.	54,000
Gweinyddu premiymau yn y Dreth Gyngor	
Swyddi ychwanegol i gynorthwyo gyda gweinyddu premiymau'r dreth gyngor (£78k), a £50k o ad-daliadau am amser staff cyllid a fydd yn cael eu hariannu o'r incwm a gynhyrchir o breimiymau.	128,000
Cyfanswm - Adnoddau	290,000
Costau ac Ardollau Corfforaethol	
Cynnydd mewn premiwm yswiriant	
Y cynnydd a ragwelir yn y premiymau sy'n daladwy o ganlyniad i bwysau'r farchnad a hanes hawliadau.	200,000

Cynnydd mewn ardoll crwner	
Costau ychwanegol o ganlyniad i adolygiad y Prif Grwner o gyfleusterau ac adnoddau yng Ngwent. Bydd hyn yn arwain at symud adeilad a bydd angen staff ychwanegol.	107,000
Archwilio Cymru - Cynnydd yn y ffi	
Pwysau cyllidebol o ganlyniad i gynnydd mewn ffioedd mewn perthynas â chyflwyno safon ISA315 a'r adnoddau ychwanegol sydd eu hangen. Mae'r pwysau cyllidebol hwn yn cynrychioli'r cynnydd yn 2023/24 a 2024/25.	43,000
Cynnydd yn yr ardoll tân	
Mae cyfuniad o bwysau chwyddiant a diffygion ariannol sy'n effeithio ar yr Awdurdod wedi gofyn am gynnydd o 5.31% yng nghyfanswm yr Ardoll	291,000
Cyfanswm - Costau ac Ardollau Corfforaethol	641,000
Cyfanswm Pwysau	11,724,000

**I gael rhagor o wybodaeth am sut i
gymryd rhan yn yr 'ymgyngghoriad ar y
gyllideb ddrafft 2024/25', ewch i:**

**[www.monmouthshire.gov.uk/cy/
cyllideb-2024-2025/](http://www.monmouthshire.gov.uk/cy/cyllideb-2024-2025/)**

monmouthshire
sir fynwy